

Kommunstyrelsen kallas till sammanträde

Tid: 2016-09-12 kl. 13:00

Plats: Kommunsalen

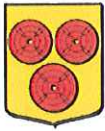
Öppnande, närvaro, justering

Beslutsärenden

- 1. VA-plan för Orsa kommun- utskottsbeslut skickas senare** (Pär Johansson, styrgrupp VA, 13.00 – 14.00)
Förslag till beslut
Utskottet för strategi och utveckling föreslår kommunstyrelsen:
Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar förslaget till VA-plan för Orsa kommun.
- 2. Delårsrapport 2016 – se bilaga, utskottsbeslut skickas senare** (Sara Laggår, Johan Hult, 14.00 -15.30)
Förslag till beslut
Utskottet för strategi och utveckling föreslår kommunstyrelsen:
Kommunstyrelsen överlämnar delårsrapporten 2016 till kommunfullmäktige och revisorer samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner delårsrapporten.
- 3. Revidering av bemyndigande att teckna kommunens firma gentemot banker och plusgiro**
Förslag till beslut
Kommunstyrelsen beslutar att bemyndiga Johan Hult, Camilla Staberg, Sara Laggår, Ann-Therese Albertsson och Pernilla Bäckman att två i förening teckna kommunens firma gentemot banker from 2016-09-12.

Kommunstyrelsen upphäver därmed tidigare beslut från 2013-10-07, § 79.
- 4. Medborgarlöfte i Orsa 2016 – utskottsbeslut skickas senare**
Förslag till beslut
Utskottet för strategi och utveckling föreslår kommunstyrelsen:
Kommunstyrelsens godkänner medborgarlöftet 2016 med justerad tidsram mellan lokalpolisen och Orsa kommun.
- 5. Nytt reglemente för krisledningsnämnden**
Förslag till beslut
Utskottet för strategi och utveckling föreslår kommunstyrelsen:
Kommunstyrelsen föreslår fullmäktige att anta det reviderade reglementet för krisledningsnämnden.
- 6. Bemötande av revisorernas granskning av registrering av handlingar – utskottsbeslut skickas senare**
Förslag till beslut
Utskottet för strategi och utveckling föreslår kommunstyrelsen:
Kommunstyrelsen antar yttrandet enligt bilaga som svar på revisorernas granskning av registrering av handlingar.

7. **Svar på motion om ändrat datum för LOK-stöd** (lokalt aktivitetsstöd för idrottsföreningar)
Förslag till beslut
Utskottet för samhälle föreslår kommunstyrelsen:
Kommunstyrelsen föreslår fullmäktige att bifalla motionen om att anpassa ansökningstiderna för LOK-stöd.
8. **Höjning av maxtaxan inom särskilt och ordinärt boende**
Förslag till beslut
Utskottet för omsorg föreslår kommunstyrelsen:
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att höja maxtaxan till en tolfte del av 0,5392 gånger prisbasbeloppet.
9. **Samverkansavtal om vård- och omsorgscollege** (beslut från Utskott för omsorg delas på sammanträdet)
10. **Upplåtelse av svartfiber och förenklade företagsanslutningar till stadsnätet**
Förslag till beslut
Utskottet för samhälle föreslår kommunstyrelsen att priset för upplåtelse av svartfiber styrs av marknadsvillkor och är i dagsläget 1500 kr/månad för centralorten, 2000 kr/månad för tätort och 2500 kr/månad för landsbygd (moms tillkommer).

För tillkommande företagsanslutningar i en redan stadsnätsansluten fastighet ska kosta 6000 kr (exklusive moms) till den befintliga avlämningspunkten samt att det utökade företaget själva får bekosta eventuell vidaredragning till sina lokaler.
11. **Utbyggnadsplan Stadsnät 2017**
Förslag till beslut
Utskottet för samhälle föreslår kommunstyrelsen att anta projektingenjör Per-Olof Fillmans förslag till utbyggnadsplanering och takt för stadsnät 2017.
12. **Mål för kommunstyrelsens verksamhetsområden- utskottsbeslut skickas senare**
13. **Prövning av ansvarsfrihet för direktionen, Region Dalarna – se bilaga**
Förslag till beslut
Utskottet för strategi och utveckling föreslår kommunstyrelsen:
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bevilja ansvarsfrihet för Region Dalarnas direktion utifrån föreliggande årsredovisning för räkenskapsåret 2015.
14. **Val till BRÅ** (representanter från Lärande och Omsorg)
15. **Godkännande av avsägelser av uppdrag och fyllnadsval till Utskott för samhälle** (ledamot och ersättare)
16. **Val av ersättare till Utskott för omsorg**
17. **Godkännande av avsägelse samt fyllnadsval till Utskott för lärande** (ledamot och ersättare)

Informationsärenden

1. **Presentation av drift- och investeringsbudget 2017**
(Sara Laggar, Johan Hult, 14.00 - 15.30)
2. **Remiss om regional indelning - tre nya län**

Delegationsbeslut

1. Avstå från yttrande över remiss, SOU 2016:5
2. Yttrande över ansökan om kameraövervakning
3. Beslut om anläggningsstöd 2016
4. Parkeringstillstånd vårterminen 2016
5. Utdelning ur Samrealskolan fonder 2016
6. T f kommunchef under sommarsemestern 2016
7. Delegation avseende ansvaret för kommunstyrelsens verksamhetsområde Samhälle.
8. Borgen för Orsabostäder AB samt Orsa Lokaler AB.
9. Protokoll kultur- och serviceutskottet, 2016-04-26 och 2016-06-14.
10. Protokoll socialutskottet 2016-06-15 samt Utskottet för omsorg 2016-08-10.
11. Protokoll barn- och utbildningsutskottet 2016-06-02.

Delgivningar

1. Tillsyn av kommunens överförmyndarverksamhet

Mikael Thalín
Ordförande

Camilla Staberg
Sekreterare

**PLAN
VATTEN OCH AVLOPP**

Version 0.9

ÅR 2017 - 2020

Förord

Arbetet med den kommunala VA planen har genomförts via en styrgrupp med tjänstemän från kommunledningskontoret, miljökontoret, stadsbyggnadskontoret och Nodava AB.

Kommunstyrelsens arbetsutskott förstärkt med ordförande från miljökontoret och Nodava AB har utgjort politisk styrgrupp.

Särskild vikt har lagts på dialog med Orsas medborgare. Fastighetsägare med enskild VA försörjning har fått en enkät som sammanställts. Medborgardialog hölls under tidig vår via möten på tre platser, Hansjö, Holen och Skattungbyn. Mötena var välbesökta.

Dessutom genomfördes tre möten (Hansjö, Hembygdsgården, Skattungbyn) under november månad i syfte att diskutera utkast VA plan innan planen färdigställs inför sedvanlig remiss och beslutsprocess.

Den kommunala VA planen utgår från en VA policy som anger utmaningar och mål för VA försörjningen i Orsa. Policyn ska vara beslutad av kommunfullmäktige.

Underlagsmaterial framgår av en VA översikt, där bland annat hänvisning sker till ett omfattande GIS - kartmaterial, som är avsett att ligga till grund för VA plan arbete under lång tid framöver.

Det finns flera syften med att kommunen tagit fram en kommunal VA plan men ambitionen har varit att inom ramen för gällande lagar och myndighetskrav främja;

- livskvalitet där alla invånare har ett hälsosamt dricksvatten och en närmiljö som inte är påverkad av avloppsvatten,
- säkerställa en långsiktig hållbar VA försörjning
- möjligheter att utveckla byarna i Orsa
- stimulera inflyttning, turism och företagande
- dialog mellan medborgare, tjänstemän och politiker

Kommunstyrelsens ordförande

Mikael Thalín

Vice ordförande

Marie Olsson

Innehåll

1	Inledning	1
2	Bakgrund och syfte	1
3	Skydd av vattentäkter och vattenresurser	2
3.1	Grundvattenresurser utanför allmän VA anläggning	2
3.2	Tillstånd och skyddsområden för allmänna vattentäkter	3
3.3	Skydd av enskilda vattentäkter.....	3
4	Kretslopp och resurshushållning.....	4
5	Allmän vatten- och avloppsförsörjning (Kommunalt vatten och avlopp)	4
6	Enskild VA försörjning.....	6
7	Kommunikation	10
8	Sammanställning av åtgärder med ansvar och tidplan.....	10
9	Konsekvensbeskrivning.....	13
10	Organisation under planperioden	16
11	Ordlista	16

Bilaga 1   Bedömningsutfall enskild VA försörjning

1 Inledning

Alla behöver vatten och vi har ett gemensamt ansvar att se till att även framtida generationer kan ta del av det fina vatten som vi idag har i Orsa. För att uppmärksamma utmaningarna och prioritera åtgärderna, för en hållbar försörjning av vatten och avlopp, har Orsa kommun arbetat fram en strategisk och långsiktig vatten och avloppsplan (VA-plan).

Planen har tagits fram genom förvaltningsövergripande arbete och diskussioner i politiskt forum. VA-planen ska användas under många år framåt och revideras vart 4:e år. Denna plan har en planperiod som gäller 2017 – 2020.

”Policy vatten och avlopp” har varit vägledande för prioriteringar och ställningstaganden i planen. Underlag och fakta som använts framgår av ”Översikt vatten och avlopp”. Båda dokumenten finns att tillgå på kommunens webbplats, www.orsa.se.

Planen innehåller:

- Bedömningsutfall enskild VA försörjning
- Åtgärder inom områdena *Skydd av vattentäkter och vattenresurser, Kretslopp och resurshållning, Allmän vatten- och avloppsförsörjning och Kommunikation.*

Nästan 50 % av kommunens invånare är anslutna till allmänna anläggningar för dricksvatten som sköts av NODAVA AB som är delägt av Mora, Orsa och Älvdalens kommuner.

Övriga har egen försörjning, vid egen fastighet eller gemensamt. Orsa har jämförelsevis stor andel av befolkningen som har dricksvatten via föreningar (ca 32 %).

Det finns ca 1300 enskilda avloppsanläggningar varav ett fåtal drivs i föreningsform. Övriga är anslutna till allmänt (kommunalt) avlopp.

Förutsättningarna liksom standard på anläggningar varierar och i många fall kommer det att krävas insatser för att säkerställa en god försörjning av vatten och avlopp. Inte minst för att uppnå lagar och myndighetskrav.

2 Bakgrund och syfte

Huvudsyftet är att säkerställa att invånare och besökare i Orsa kommun har bra dricksvatten och ett omhändertagande av avloppsvatten som säkerställer en god livsmiljö. Orsa kommun arbetar för att upprätthålla en levande landsbygd med god livskvalitet och ett tryggt boende. Kommunen har ett ansvar för att planera och arbeta för att det finns en god försörjning av vatten och avlopp i kommunen.

Det finns lagar och krav som avser att skydda invånare från dricksvatten som kan vara hälsofarligt och säkerställa att vårt avlopp inte påverkar vår våra sjöar och vattendrag, badplatser och andra skyddsvärda miljöer.

När det finns behov av att lösa försörjningen av vatten eller avlopp för en viss bebyggelse har kommunen skyldighet att ordna allmänt VA. Länsstyrelsen kan ålägga kommunen att ordna allmänt VA.

Kommunen vill med VA-planen skapa sig en egen planering för att förvalta och utveckla kommunens försörjning av vatten och avlopp. VA-planen stödjer kommunens samhällsutveckling och medför att de hälso- och miljökrav som ställs på dricksvatten och avloppshantering kan prioriteras så att största möjliga nytta ges för de ekonomiska insatser som kommer att behövas.

Med VA-planen vill kommunen också bidra till en bättre hushållning med naturresurser, minska förbrukningen av vatten, minska energianvändningen och återföra näringsämnen från avloppet till jord- eller skogsbruk.

Planen samordnar planeringen från kommunens olika förvaltningar och kommunala bolag så att kommunen agerar på ett samordnat sätt.

Planen är också ett viktigt verktyg för att informera och kommunicera med invånare i kommunen gällande försörjningen av vatten och avlopp. På kommunens webbplats finns fortlöpande information om arbetet med VA-planen och dess genomförande.

3 Skydd av vattentäkter och vattenresurser

3.1 Grundvattenresurser utanför allmän VA anläggning

Sverige har i ett internationellt perspektiv mycket goda tillgångar på rent dricksvatten. Det gäller såväl ytvatten som grundvatten.

I Orsa kommun finns de främsta vattenresurserna i isälvsavlagringar (grusåsar) där Orsadeltat är den största. Från den tas bland annat vatten till Boggas vattentäkt som försörjer en stor del av Orsas invånare med dricksvatten.

Länsstyrelsen har i rapport 2012:02 "Vattenförsörjningsplan i Dalarnas län" angett de viktigare vattentillgångarna som bör skyddas och dessa är Orsadeltat som sträcker sig från Skattungsjön ned till Orsa sjön (klass 2 – viktig och skyddsvärd grundvattenförekomst av kommunalt intresse).

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
1. I samband med framtagande av översiktsplan redovisa vattenförsörjningsintressen för Orsa kommun	Stöd vid planering, exploatering, bygglov och tillståndsgivning Stödjer förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021 Stödjer nationella och regionala miljömål Stödjer mål i VA policy.	Restriktioner för markanvändning och annan verksamhet som kan medföra risk för pågående eller framtida uttag av dricksvatten.
2. Utredda behov och förutsättningar till framtida vattenuttag från Orsa deltat (Skattungefältet)	Boggas vattentäkt har begränsade möjligheter ökade uttag Det finns framtida behov av ökat vattenuttag, bland annat som följd av expansion Grönklitt och utbyggnad allmänt VA Ingår som del i åtgärd 9.	Tydliggöra om nya vattentäkter kan anläggas och dess kapacitet och förutsättningar att iordningsställa dem (tillstånd, ekonomi, etc.).

3.2 Tillstånd och skyddsområden för allmänna vattentäkter

Inom den allmänna VA anläggningen skyddas vattentäkter via så kallade vattenskyddsområden.

De allmänna vattentäkterna Boggas och Torsmo har fastställt skyddsområde men det saknas för Grönklitt.

Enbart Boggas vattentäkt har tillstånd för vattenuttag.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
3. Ta fram förslag till vattenskyddsområden för Grönklitt.	Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan. Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021 Stödja nationella och regionala miljömål Stödja mål i VA policy.	Höjd säkerhet leverans dricksvatten Begränsningar i mark- och vattenanvändning inom skyddsområdet

3.3 Skydd av enskilda vattentäkter

Enskilda vattentäkter saknar normalt skydd. Skydd kan dock erhållas genom att anta lokala hälsoskyddsföreskrifter. Ansvar för att genomföra åtgärder ligger på den ansvarige för vattentäkten. Kommunen bör dock vara rådgivande och ge stöd vid utformning av föreskrifterna.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
4. Skydd via lokala hälsoskyddsföreskrifter ska initieras för alla enskilda gemensamma vattentäkter som har fler än 50 personer anslutna eller en produktion större än 10 m ³ /dygn	Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan. Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021 Stödja nationella och regionala miljömål Stödja mål i VA policy.	Höjd säkerhet leverans dricksvatten Begränsningar i mark- och vattenanvändning inom skyddsområdet Ökad trygghet invånare som är med i föreningar Kräver kommunal finansiering
5. Identifiera behov av lokala hälsoskyddsföreskrifter för mindre enskilda gemensamma vattentäkter inför nästkommande planperiod.	Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan. Stödja mål i VA policy.	Se ovan

4 Kretslopp och resurshushållning

Miljöbalkens syfte är att skapa en god resurshushållning och en god livsmiljö även för kommande generationer. Inom VA försörjning avses främst kretslopp av näringsämnen (fosfor) från avlopp som ett prioriterat område, ex. återföring av slam från avloppsreningsverk. I Sverige finns det på många håll begränsningar (kvalitet, opinion, m.m.) som gör att slammet inte kan återföras till växtproduktion. I Orsa kommun används slammet till anläggningsjordar. En annan viktig resursfråga inom allmänt VA är den relativt stora mängden energi som åtgår för att förse invånare och besökare med VA försörjning. I Orsa kommun åtgår ca 1500 MWh/år, vilket motsvarar ungefär 75 villahushåll med en förbrukning på 20 000 kWh/år.

I den enskilda VA försörjningen är det svårare att skapa större effekter inom kretslopp och resurshushållning på grund av de mycket spridda anläggningarna. Inte desto mindre kan det vara av vikt att skapa grund för ett framtida samhälle som även lokalt är anpassat till en god resurshushållning.

Hushållning med energi samordnas med kommunens arbete med Energi- och klimatplan.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
6. Utredda möjligheter för ett hållbart omhändertagande av avloppsslam. I ett första steg genomföra projekt torkning och förbränning av slam (Nodava i samarbete med IVL och Eon)	Bidra till en hållbar kommun Stödja nationella och regionala miljömål Stödja mål i VA policy.	Ökat kretslopp Minskat nyttjande av ändlig fosfor Ökad energiutvinning Minskat transportbehov av slam
7. Ta fram slamstrategi inkl. uppströmsarbete	Bidra till en hållbar kommun Säkerställa slammets kvalitet Stödja nationella och regionala miljömål Stödja mål i VA policy.	Ökade förutsättningar för att slam kan återanvändas i kretsloppet Minskad belastning av oönskade ämnen i naturen (kemikalier, läkemedel etc.)

5 Allmän vatten- och avloppsförsörjning (Kommunalt vatten och avlopp)

I Orsa kommun sköter och administrerar NODAVA AB den allmänna Va-anläggningen åt ägaren och huvudmannen Orsa Vatten och Avfall AB.

Den allmänna VA anläggningen lyder under lagen om allmänna vattentjänster vilket ställer särskilda krav på att upprätthålla en god VA standard. Lagen gäller även kommunens ansvar att ordna allmän VA försörjning.

Orsas allmänna VA försörjning sker via 3 vattenverk och 5 avloppsverk samt ca 20 mil VA ledningar. Debiterad mängd vatten uppgår till ca 270 000 m³/år.

Ledningsnätet är gammalt och behöver förnyas. Stora delar av vatten och avloppsanläggningarna i Orsa kommun byggdes under perioden 1955 – 1979. Detta innebär att stora delar av ledningsnätet är 40 – 60 år gammalt.

Dagvatten från städer och samlad bebyggelse har historiskt sett avletts samlat i ledningar. Det har visat sig att även dagvatten har påverkan på sin omgivning både vad gäller föroreningar och näringsämnen. Genom att dagvatten hitintills oftast har letts i ledningar till en samlad utsläppspunkt kan det uppstå höga halter och stora flöden till ett ibland litet och känsligt vattendrag. Stora flöden påverkar genom att de kan medföra översvämningar och erosion.

Fremst de centrala delarna av Orsa har ett allmänt dagvattensystem utbyggt. Generellt eftersträvas LOD (Lokalt Omhändertagande av Dagvatten) och en hållbar dagvattenhantering vid planering i dagsläget. Detta innebär att avrinningen av dagvatten fördröjs och ska efterlikna vattnets naturliga förlopp.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
8. Översyn av nuvarande verksamhetsområden och dess indelning i vatten, spill respektive dagvatten	Säkerställa att verksamhetsområdet är utformat enligt den ambition som fanns vid fastställandet	Tydligare för fastighetsägare vad som gäller
9. Genomför övergripande vägvalsutredning om framtida vatten- och avloppsförsörjning med beaktande av; <ul style="list-style-type: none"> - Boggas vattenverk saknar reservvattentäkt och har svårt att klara utökade vattenuttag - Bunk avloppsreningsverk har stora reinvesteringsbehov och begränsad tillståndskapacitet - Grönklitt har stora behov av ny eller utvecklad vatten- och avloppsförsörjning - Samordning framtida utbyggnad allmänt VA - Samordning Mora kommun och dess motsvarande utredning 	<p>Det finns stora begränsningar i förutsättningar att öka uttag av vatten och omhänderta avloppsvatten vid kommunens huvudvattentäkt och huvudreningsverk.</p> <p>Grönklitt har aviserat visioner om kraftig utbyggnad utöver befintliga planer. Förslag på nya detaljplaner kan lämnas in relativt omgående som ska behandlas.</p> <p>Nuvarande kapacitet och förutsättningar i Grönklitt för vattenförsörjning och omhändertagande av avloppsvatten begränsar denna vision.</p> <p>Utredning innefattar bland annat möjligheter att samordna VA försörjning i Grönklitt med utbyggnad av allmänt VA enligt kapitel 6.</p> <p>Alternativen är bland annat utveckling av befintliga VA anläggningar, nya VA</p>	<p>Klargöra alternativ och effekter för att lösa kommunens framtida VA utmaningar.</p> <p>Politiska beslutsunderlag.</p> <p>Underlag för ställningstaganden om ärenden enligt PBL (detaljplaner, bygglov, etc.)</p>

	anläggningar och samordning med VA anläggningar i Mora som också genomgår större översyn med anledning av utbyggnad av allmänt VA i Mora)	
10. Ta fram förnyelseplan för reinvesteringar i ledningsnät baserad på Svensk vattens modell	Säkerställa långsiktigt VA försörjning Stödja nationella och regionala miljömål Stödja VA policy	Minskade utsläpp av avloppsvatten från reningsverk och ledningsnät Minskad energiförbrukning i pumpstationer och avloppsverk Eventuellt ökade investeringskostnader
11. Ta fram dagvattenprogram	Förebygga klimateffekter Tydliggöra ansvar och roller Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021 Stödja nationella och regionala miljömål Stödja VA policy	Minskade utsläpp av avloppsvatten från reningsverk och ledningsnät Minskad risk för översvämningar i bebyggelse

Se även ”Kretslopp och resurshushållning” där slam och energi redovisas.

6 Enskild VA försörjning

En kommun är skyldig enligt lagen om allmänna vattentjänster att ordna vattentjänster om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för områden med befintlig eller blivande bebyggelse.

Bedömningar om vilka områden som har störst behov att ordna vatten- och avloppsförsörjning i ett större sammanhang sker utifrån följande parametrar.

Bedömning om behoven sker utifrån följande parametrar;

- A. Antal fastigheter och dess nyttjandegrad
- B. Bebyggelseutveckling
- C. Förutsättningar försörjning av dricksvatten (störst vikt)
- D. Känslighet recipient och naturmiljö
- E. Funktion och förutsättningar ordna enskilda avlopp

Bedömning av möjligheter sker utifrån

- F. Kostnader för utbyggnad av allmän VA anläggning
- G. Samordningsvinster vid utbyggnad

I bilaga 1 framgår bedömningsutfall för områden i Orsa med utgångspunkt från dessa parametrar. Listan är vägledande för bedömning av behov och förutsättningar utbyggnad allmän VA anläggning. Listan är också ett underlag för planering, tillsyn och prioriteringar rörande framtida enskild VA försörjning.

Under den första planperioden, 2017 - 2020, bedöms delar av södra Orsa (Holen, Vångsgärde, Lisselhed, Lunden) vara det mest prioriterade området att utreda förutsättningarna till att ordna en långsiktigt hållbar VA försörjning. Området kan uppfylla kriterier för kommunal utbyggnadsskyldighet men kommunen vill klarlägga förutsättningar till detta innan ställningstaganden görs, senast vid nästa revidering av VA plan.

Motiven till detta är främst;

- Tryggad vattenförsörjning är central och kommunen vill ge Sörmedssjöns vattenförening möjlighet att utreda och bedöma sina långsiktiga möjligheter att säkerställa kvalitet och kvantitet i området.
- Klarlägga förutsättningar för vattenförsörjning samt enskilda avlopp, såväl status som förutsättningar att ordna lokala lösningar
- Skapa en dialog med berörda fastighetsägare och för ändamålet tillsätta VA rådgivningsresurs, se åtgärd 19, som kan vara stöd i arbetet med studera alternativa lösningar
- En stor andel av Orsas VA försörjning (avsevärt större än normalt) sker via enskilda lösningar och frågan om alternativ är därför principiellt viktig inför framtida ställningstaganden.
- Orsa kommun avser under 2017 färdigställa översiktsplan där särskilt södra Orsa förmodas anges som ett utvecklingsstråk. Detta väntas ge ökat stöd för prioriteringar om framtida VA försörjning i området.
- Nodava ska under de närmaste åren genomföra vägvalsutredning som väntas ge besked om framtida investeringar i den allmänna VA anläggningen, se åtgärd 9, vilket är särskilt viktigt då Orsa allmänna VA anläggning är förhållandevis liten (ekonomiskt).
- Nodava ska utveckla möjligheter och riktlinjer för fastigheter nära verksamhetsområden att ansluta sig, se åtgärd 13 och 14, genom dialog med fastighetsägare, vilket väntas ge stöd för att bedöma hur stort intresset för kommunalt VA är i områden där kommunen har goda möjligheter till anslutning
- Nodava ska också under de närmaste åren ta fram riktlinjer för utbyggnad och finansiering, se åtgärd 15-16, bland annat med stöd av pågående kommunal utbyggnad i Mora.

Med utgångspunkt från detta arbete avser sedan kommunen att fortsätta sitt planarbete med att säkerställa VA försörjningen i Orsa.

Det är viktigt att poängtera att VA situationen i Orsa bedöms kräva ett tydligt förbättringsarbete för att uppnå de krav och förväntningar som finns gällande enskild VA försörjning. I många områden finns behov som kan föranleda allmän utbyggnadsskyldighet.

Gemensamma lösningar ska stimuleras och teknikval ska beakta kretslopp och resurshushållning.

Utifrån tabell 1 bedöms således följande vara prioriterat under planperioden 2017 – 2020;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
12. Klarlägga förutsättningar framtida VA försörjning i södra Orsa.	Miljö- och hälsomässiga behov	Förbättrad försörjning dricksvatten

	Principiellt stöd för fortsatt planarbete för att trygga framtida VA försörjning	Minskad påverkan från enskilda avlopp
13. Utredda behov och möjligheter ansluta områden med fastigheter som ligger nära verksamhetsområdet till allmän VA anläggning Avtalslösningar eller, om det är mer ändamålsenligt utvidgning av verksamhetsområdet. Skär via dialog med fastighetsägare	Miljö- och hälsomässiga behov	Förbättrad försörjning dricksvatten Minskad påverkan från enskilda avlopp
14. Ta fram riktlinjer för att ansluta fastigheter som ej är ansluten till allmänt VA, både inom och nära verksamhetsområde med behov ur hälso- eller miljösynpunkt.	Ansluta fastigheter där avsikten varit eller är att dessa ska ingå i allmän vatten- och/eller avloppsförsörjning Stödja tillsynsarbetet Miljö- och hälsomässiga behov	Förbättrad försörjning dricksvatten Minskad påverkan från enskilda avlopp Rättvisa mellan fastighetsägare
15. Ta fram rutiner för utbyggnad av allmänt VA	Kvalitetssäkra den interna arbetsprocessen med ständiga förbättringar Säkerställa kommunikation med berörda fastighetsägare Stödja mål i VA policy	Effektivt genomförande av projekt Ökat förtroende och nöjdhet hos invånare
16. Ta fram finansieringsmodell för utbyggnad av allmänt VA	Underlätta hantering av taxor och finansiering Tydligare regelverk vid anslutningar Stödja mål i VA policy	Bättre ekonomisk planering Bättre arbetsprocesser med god transparens
17. Ta fram tillsynsplan för enskilda avlopp	Miljö- och hälsomässiga behov Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021 Stödja VA policy	Förbättrad försörjning dricksvatten Minskad påverkan från enskilda avlopp

<p>18. Ta fram riktlinjer för bedömning enskilda avlopp</p>	<p>Anpassa bedömning till kommande råd från Havs- och vattenmyndigheten samt förutsättningar i Orsa kommun</p> <p>Stöd för upprättande av tillsynsplan för miljökontoret</p> <p>Stödja mål i VA policy</p>	<p>Minskad risk för skadlig lokal påverkan (ex dricksvattentäkter)</p> <p>Ökad ekonomisk hushållning</p>
<p>19. Tillsätta resurs för rådgivning och samordning av enskild VA försörjning, ex gällande</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokumentation, kartor - föreningsutveckling - utbildning - skydd vattentäkter - samordning av inköp - utrustning - juridiskt stöd (lagstiftning, föreningsformer, mm) - bidrag och finansieringslösningar <p>Omfattning och ansvar ska utvecklas under den kommande planperioden, i syfte att hitta en långsiktig funktion som gynnar att enskilda VA föreningar kan fungera väl.</p> <p>Samordning med närliggande kommuner bör prioriteras.</p> <p>Resursen bör även ingå i kommunens VA plan grupp som ansvarar för planens genomförande.</p> <p>Åtgärden bör regleras via avtal med deltagande föreningar. Resursen är ej avsedd för att stödja enskilda fastigheters behov, dock kan stöd ges för att bilda föreningar.</p>	<p>Tillmötesgå behov som framkommit via medborgarmöten</p> <p>Stödja enskild VA försörjning i de fall där allmänt VA inte är aktuellt i närtid</p>	<p>Förbättrad försörjning dricksvatten</p> <p>Minskad påverkan från enskilda avlopp</p> <p>Ökad ekonomisk hushållning</p> <p>Långsiktig utveckling av föreningar i byar</p>

Möjlighet till bidragsfinansiering ska undersökas		
---	--	--

7 Kommunikation

VA försörjningen påverkar Orsa kommun som samhälle och dess invånare och besökare och det är flera allmänna organisationer som berörs av VA frågor i sitt arbete.

Kommunikation är en mycket viktig del i att uppnå planens ambitioner.

Kommunikation ska, om inte annat anges, beredas i VA plan gruppen och förankras i dess politiska styrgrupp.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
20. Plan för kommunikation	Förenkla information och kommunikation under planperioden Kommunens web plats Seminarier Enkäter Se även åtgärd 19	Ökad effektivitet Förbättrad försörjning dricksvatten Minskad påverkan från enskilda avlopp

8 Sammanställning av åtgärder med ansvar och tidplan

Följande tabell sammanställer åtgärder med ansvar och tid som anges i VA planen.

Åtgärd	Ansvar	Tid (klart)	Beslutsinstans
1. I samband med framtagande av översiktsplan redovisa vattenförsörjnings-intressen för Orsa kommun	Kommunstyrelsen	2017 ¹	Kommunfullmäktige
2. Utreda behov och förutsättningar till framtida vattenuttag från Orsa deltat (Skattungefältet)	Nodava	2020	Styrelse Orsa Vatten och Avfall AB
3. Ta fram förslag till vattenskyddsområden för Grönklitt	Nodava	2018	Länsstyrelsen
4. Skydd via lokala hälsoskyddsföreskrifter ska initieras för alla enskilda gemensamma vattentäkter som	Kommunstyrelsen	2020	Kommunfullmäktige

¹ I samband med att översiktsplan antas

har fler än 50 personer anslutna eller en produktion större än 10 m ³ /dygn			
5. Identifiera behov av lokala hälsoskyddsföreskrifter för mindre enskilda gemensamma vattentäkter inför nästkommande planperiod.	VA plan grupp	2020	Förankras i politisk styrgrupp
6. Utredda möjligheter för ett hållbart omhändertagande av avloppsslam. I ett första steg genomföra projekt torkning och förbränning av slam (Nodava i samarbete med IVL och Eon)	Nodava	2020	Orsa Vatten och Avfalls styrelse
7. Ta fram slamstrategi inkl. uppströmsarbete	Nodava	2020	Orsa Vatten och Avfalls styrelse
8. Översyn av nuvarande verksamhetsområden och dess indelning i vatten, spill respektive dagvatten	Nodava	2017	Kommunfullmäktige
9. Genomför övergripande vägvalsutredning om framtida vatten- och avloppsförsörjning med beaktande av; - Boggas vattenverk saknar reservvattentäkt och har svårt att klara ökade vattenuttag - Bunk avloppsreningsverk har stora reinvesteringsbehov och begränsad tillståndskapacitet - Grönklitt har stora behov av ny eller utvecklad vatten- och avloppsförsörjning - Samordning framtida utbyggnad allmänt VA - Samordning Mora kommun och dess motsvarande utredning	Nodava	2017	Orsa Vatten och Avfalls styrelse
10. Ta fram förnyelseplan för reinvesteringar i ledningsnät baserad på Svensk vattens modell	Nodava	2020	Orsa Vatten och Avfalls styrelse
11. Ta fram dagvattenprogram	Kommunstyrelsen	2017	Kommunfullmäktige

12. Klarlägga förutsättningar framtida VA försörjning i södra Orsa.	VA plan grupp	Årlig avstämning	Politisk styrgrupp
13. Utredda behov och möjligheter ansluta områden med fastigheter som ligger nära verksamhetsområdet till allmän VA anläggning Avtalslösningar eller, om det är mer ändamålsenligt utvidgning av verksamhetsområdet. Sker via dialog med fastighetsägare	Nodava	2020	Orsa Vatten och Avfalls styrelse
14. Ta fram riktlinjer för att ansluta fastigheter som ej är ansluten till allmänt VA, både inom och nära verksamhetsområde med behov ur hälso- eller miljösynpunkt.	VA plan grupp	2017	Förankras i politisk styrgrupp
15. Ta fram rutiner för utbyggnad av allmänt VA	VA plan grupp	2017	Förankras i politisk styrgrupp
16. Ta fram finansieringsmodell för utbyggnad av allmänt VA	Nodava	2017	Förankras i politisk styrgrupp
17. Ta fram tillsynsplan för enskilda avlopp	Miljökontoret	2017	Miljönämnden
18. Ta fram riktlinjer för bedömning enskilda avlopp	Miljökontoret	2017	Miljönämnden
19. Tillsätta resurs för rådgivning och samordning av enskild VA försörjning, ex gällande - dokumentation, kartor - föreningsutveckling - utbildning - skydd vattentäkter - samordning av inköp - utrustning - juridiskt stöd (lagstiftning, föreningsformer, mm) - bidrag och finansieringslösningar Omfattning och ansvar ska utvecklas under den kommande planperioden, i syfte att hitta en	VA plan grupp	2017	Kommunstyrelsen

<p>långsiktig funktion som gynnar att enskilda VA föreningar kan fungera väl.</p> <p>Samordning med närliggande kommuner bör prioriteras.</p> <p>Resursen bör även ingå i kommunens VA plan grupp som ansvarar för planens genomförande.</p> <p>Åtgärden bör regleras via avtal med deltagande föreningar. Resursen är ej avsedd för att stödja enskilda fastigheters behov, dock kan stöd ges för att bilda föreningar.</p> <p>Möjlighet till bidragsfinansiering ska undersökas</p>			
20. Plan för kommunikation	VA plan grupp	2017	Politisk styrgrupp

9 Konsekvensbeskrivning

Konsekvenserna av VA planen syftar sammantaget till att skapa en långsiktigt hållbar VA försörjning i Orsa kommun. Effekten av VA planen och dess åtgärder sammanfattas utifrån VA policyns hållbarhetsmål.

Miljö: Påverkan yt- och grundvatten, kretslopp, resurshushållning

Ekonomi: Ekonomiska konsekvenser för medborgare i Orsa

Socialt: Hälsa, livskvalitet, boendetrygghet, likställighet, etc.

Bedömningen sker i tre nivåer;

- ++ Betydande förbättring
- + Mindre betydande förbättring
- 0 Ingen betydande förändring
- Mindre betydande försämring
- Betydande försämring

Åtgärd	Miljö	Ekonomi	Socialt
1. I samband med framtagande av översiktsplan redovisa vattenförsörjnings-intressen för Orsa kommun	0	0	++
2. Utredda behov och förutsättningar till framtida vattenuttag från Orsa deltat (Skattungefältet)	0	0	++
3. Ta fram förslag till vattenskyddsområden för Grönklitt	+	0	+
4. Skydd via lokala hälsoskyddsföreskrifter ska initieras för alla enskilda gemensamma vattentäkter som har fler än 50 personer anslutna eller en produktion större än 10 m ³ /dygn	+	0	++
5. Identifiera behov av lokala hälsoskyddsföreskrifter för mindre enskilda gemensamma vattentäkter inför nästkommande planperiod.	+	0	++
6. Utredda möjligheter för ett hållbart omhändertagande av avloppsslam. I ett första steg genomföra projekt torkning och förbränning av slam (Nodava i samarbete med IVL och Eon)	++	0	0
7. Ta fram slamstrategi inkl. uppströmsarbete	++	0	0
8. Översyn av nuvarande verksamhetsområden och dess indelning i vatten, spill respektive dagvatten	0	0	+
9. Genomför övergripande vägvalsutredning om framtida vatten- och avloppsförsörjning med beaktande av; <ul style="list-style-type: none"> - Boggas vattenverk saknar reservvattentäkt och har svårt att klara ökade vattenuttag - Bunk avloppsreningsverk har stora reinvesteringsbehov och begränsad tillståndskapacitet - Grönklitt har stora behov av ny eller utvecklad vatten- och avloppsförsörjning - Samordning framtida utbyggnad allmänt VA - Samordning Mora kommun och dess motsvarande utredning 	++	0	++
10. Ta fram förnyelseplan för reinvesteringar i ledningsnät baserad på Svensk vattens modell	+	0	+
11. Ta fram dagvattenprogram	++	0	0

12. Klarlägga förutsättningar framtida VA försörjning i södra Orsa.	++	0	++
13. Utredda behov och möjligheter ansluta områden med fastigheter som ligger nära verksamhetsområdet till allmän VA anläggning Avtalslösningar eller, om det är mer ändamålsenligt utvidgning av verksamhetsområdet Sker via dialog med fastighetsägare	++	0	++
14. Ta fram riktlinjer för att ansluta fastigheter som ej är ansluten till allmänt VA, både inom och nära verksamhetsområde med behov ur hälso- eller miljösynpunkt.	++	0	++
15. Ta fram rutiner för utbyggnad av allmänt VA	0	+	+
16. Ta fram finansieringsmodell för utbyggnad av allmänt VA	0	++	+
17. Ta fram tillsynsplan för enskilda avlopp	++	--	++
18. Ta fram riktlinjer för bedömning enskilda avlopp	++	0	++
19. Tillsätta resurs för rådgivning och samordning av enskild VA försörjning, ex gällande - dokumentation, kartor - föreningsutveckling - utbildning - skydd vattentäcker - samordning av inköp - utrustning - juridiskt stöd (lagstiftning, föreningsformer, mm) - bidrag och finansieringslösningar Omfattning och ansvar ska utvecklas under den kommande planperioden, i syfte att hitta en långsiktig funktion som gynnar att enskilda VA föreningar kan fungera väl. Samordning med närliggande kommuner bör prioriteras. Resursen bör även ingå i kommunens VA plan grupp som ansvarar för planens genomförande. Åtgärden bör regleras via avtal med deltagande föreningar. Resursen är ej avsedd för att stödja enskilda fastigheters behov, dock kan stöd ges för att bilda föreningar.	0	+	++

Möjlighet till bidragsfinansiering ska undersökas			
20. Plan för kommunikation	0	0	++

10 Organisation under planperioden

Under planperioden ska en VA plan grupp finnas som ansvarar för att planera, samordna och följa upp VA planen samt årligen samordna svar till Vattenmyndigheten. Gruppen ansvarar även för att initiera nästa revidering av VA plan för nästkommande planperiod.

Gruppen består av ansvarig tjänsteman från kommunledningskontor, NODAVA, miljökontor och plankontor. Sammanställande är kommunledningskontoret (Kommunchef). Gruppen kan adjungera in fler personer efter behov. Gruppen bör genomföra minst fyra möten per år.

En politisk styrgrupp föreslås utses att gälla under planperioden med ansvar att utgöra samrådspart till VA plan gruppen i strategiska ställningstaganden och vägval samt vara beredande i ärenden som behöver beslutas i KS-KF. Gruppen ska sammankallas minst 1 gång per år, helst inför kommande budgetprocess.

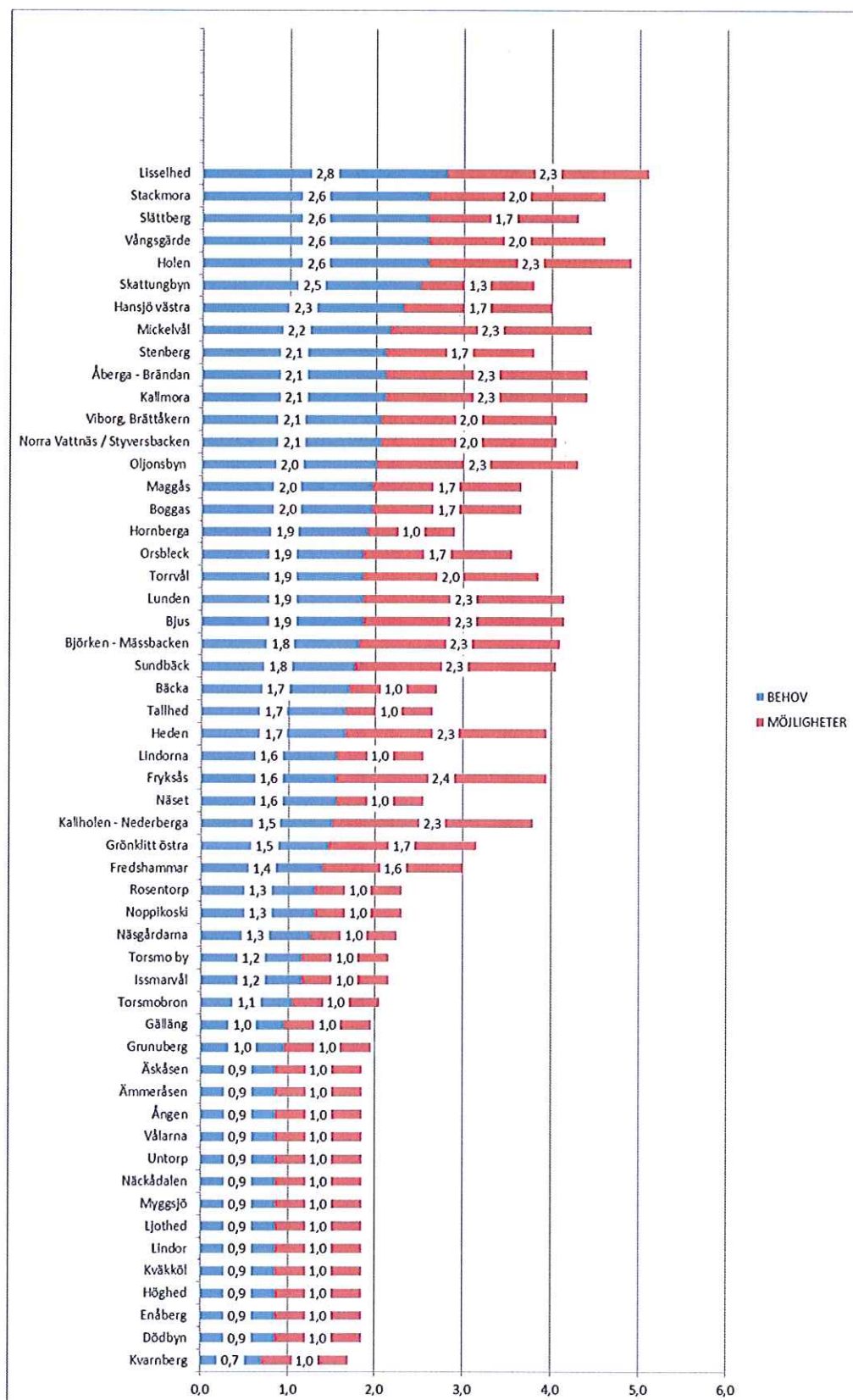
11 Ordlista

<i>Allmän VA-anläggning</i>	<i>En VA-anläggning som kommunen har rättsligt bestämmande över och som har ordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV)</i>
<i>Avlopp</i>	<i>Samlingsnamn för spillvatten, dagvatten samt dränvatten.</i>
<i>Dagvatten</i>	<i>Ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten.</i>
<i>Enskild VA-anläggning</i>	<i>En VA-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän VA-anläggning.</i>
<i>Gemensambetsanläggning</i>	<i>En enskild VA-anläggning (se ovan) som inrättats för två eller flera delägare gemensamt.</i>
<i>LAV</i>	<i>Lagen om allmänna vattentjänster.</i>
<i>LAV 6§ om Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster:</i>	<p><i>Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall Kommunen:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och</i> <i>2. Se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va- anläggning</i>
<i>Nodava AB</i>	<i>Driftbolag samägt mellan Mora, Orsa och Älvdalens kommuner med uppgift att sköta den allmänna VA anläggningen</i>

<i>Orsa Vatten och Avfall AB</i>	<i>Helägt av Orsa kommun. I detta bolag ligger ägandet av VA- och avfallsanläggningar.</i>
<i>Riktlinjer</i>	<i>En riktlinje innehåller anvisningar om hur en fråga ska hanteras. Den är vägledande i hur tjänstemän bör agera.</i>
<i>Rutiner</i>	<i>Rutiner anger en arbetsbeskrivning och är mer konkret än riktlinjer.</i>
<i>VA-anläggning</i>	<i>En anläggning som har till ändamål att tillgodose behov av vattentjänster för bostadshus eller annan bebyggelse.</i>
<i>Verksamhetsområde</i>	<i>Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.</i>

Bilaga 1. Bedömningsutfall enskild VA försörjning

0.9

PLAN VATTEN OCH AVLOPP

Version 0.9

ÅR 2017 - 2020

Förord

Arbetet med den kommunala VA planen har genomförts via en styrgrupp med tjänstemän från kommunledningskontoret, miljökontoret, stadsbyggnadskontoret och Nodava AB.

Kommunstyrelsens arbetsutskott förstärkt med ordförande från miljökontoret och Nodava AB har utgjort politisk styrgrupp.

Särskild vikt har lagts på dialog med Orsas medborgare. Fastighetsägare med enskild VA försörjning har fått en enkät som sammanställts. Medborgardialog hölls under tidig vår via möten på tre platser, Hansjö, Holen och Skattungbyn. Mötena var välbesökta.

Dessutom genomfördes tre möten (Hansjö, Hembygdsgården, Skattungbyn) under november månad i syfte att diskutera utkast VA plan innan planen färdigställs inför sedvanlig remiss och beslutsprocess.

Den kommunala VA planen utgår från en VA policy som anger utmaningar och mål för VA försörjningen i Orsa. Policyn ska vara beslutad av kommunfullmäktige.

Underlagsmaterial framgår av en VA översikt, där bland annat hänvisning sker till ett omfattande GIS - kartmaterial, som är avsett att ligga till grund för VA plan arbete under lång tid framöver.

Det finns flera syften med att kommunen tagit fram en kommunal VA plan men ambitionen har varit att inom ramen för gällande lagar och myndighetskrav främja;

- livskvalitet där alla invånare har ett hälsosamt dricksvatten och en närmiljö som inte är påverkad av avloppsvatten,
- säkerställa en långsiktig hållbar VA försörjning
- möjligheter att utveckla byarna i Orsa
- stimulera inflyttning, turism och företagande
- dialog mellan medborgare, tjänstemän och politiker

Kommunstyrelsens ordförande

Mikael Thalín

Vice ordförande

Marie Olsson

Innehåll

1	Inledning	1
2	Bakgrund och syfte	1
3	Skydd av vattentäkter och vattenresurser	2
3.1	Grundvattenresurser utanför allmän VA anläggning.....	2
3.2	Tillstånd och skyddsområden för allmänna vattentäkter	3
3.3	Skydd av enskilda vattentäkter	3
4	Kretslopp och resurshushållning.....	4
5	Allmän vatten- och avloppsförsörjning (Kommunalt vatten och avlopp).....	4
6	VA utbyggnadsplan	6
7	Plan i väntan på anslutning till allmänt VA samt enskild VA försörjning	10
8	Kommunikation	12
9	Sammanställning av åtgärder med ansvar och tidplan.....	12
10	Konsekvensbeskrivning.....	15
11	Organisation under planperioden	18
12	Ordlista.....	18

Bilaga 1	Karta – Förslag till utbyggnadsplan av allmän vatten- och avloppsanläggning Bedömningsutfall enskild VA försörjning
----------	--

1 Inledning

Alla behöver vatten och vi har ett gemensamt ansvar att se till att även framtida generationer kan ta del av det fina vatten som vi idag har i Orsa. För att uppmärksamma utmaningarna och prioritera åtgärderna, för en hållbar försörjning av vatten och avlopp, har Orsa kommun arbetat fram en strategisk och långsiktig vatten och avloppsplan (VA-plan).

Planen har tagits fram genom förvaltningsövergripande arbete och diskussioner i politiskt forum. VA-planen ska användas under många år framåt och revideras vart 4:e år. Denna plan har en planperiod som gäller 2017 – 2020.

”Policy vatten och avlopp” har varit vägledande för prioriteringar och ställningstaganden i planen. Underlag och fakta som använts framgår av ”Översikt vatten och avlopp”. Båda dokumenten finns att tillgå på kommunens webbplats, www.orsa.se.

Planen innehåller:

- *Bedömningsutfall enskild VA försörjning*
- *utbyggnadsplan för allmänt VA samt plan i väntan på anslutning till allmänt VA samt enskild VA försörjning*
- *åtgärder inom områdena Skydd av vattentäkter och vattenresurser, Kretslopp och resurshushållning, Allmän vatten- och avloppsförsörjning och Kommunikation.*

Nästan 50 % av kommunens invånare är anslutna till allmänna anläggningar för dricksvatten som sköts av NODAVA AB som är delägt av Mora, Orsa och Älvdalens kommuner.

Övriga har egen försörjning, vid egen fastighet eller gemensamt. Orsa har jämförelsevis stor andel av befolkningen som har dricksvatten via föreningar (ca 32 %).

Det finns ca 1300 enskilda avloppsanläggningar varav ett fåtal drivs i föreningsform. Övriga är anslutna till allmänt (kommunalt) avlopp.

Förutsättningarna liksom standard på anläggningar varierar och i många fall kommer det att krävas insatser för att säkerställa en god försörjning av vatten och avlopp. Inte minst för att uppnå lagar och myndighetskrav.

2 Bakgrund och syfte

Huvudsyftet är att säkerställa att invånare och besökare i Orsa kommun har bra dricksvatten och ett omhändertagande av avloppsvatten som säkerställer en god livsmiljö. Orsa kommun arbetar för att upprätthålla en levande landsbygd med god livskvalitet och ett tryggt boende. Kommunen har ett ansvar för att planera och arbeta för att det finns en god försörjning av vatten och avlopp i kommunen.

Det finns lagar och krav som avser att skydda invånare från dricksvatten som kan vara hälsofarligt och säkerställa att vårt avlopp inte påverkar vår våra sjöar och vattendrag, badplatser och andra skyddsvärda miljöer.

När det finns behov av att lösa försörjningen av vatten eller avlopp för en viss bebyggelse har kommunen skyldighet att ordna allmänt VA. Länsstyrelsen kan ålägga kommunen att ordna allmänt VA.

Kommunen vill med VA-planen skapa sig en egen planering för att förvalta och utveckla kommunens försörjning av vatten och avlopp. VA-planen stödjer kommunens samhällsutveckling och medför att de hälso- och miljökrav som ställs på dricksvatten och

avloppshantering kan prioriteras så att största möjliga nytta ges för de ekonomiska insatser som kommer att behövas.

Med VA-planen vill kommunen också bidra till en bättre hushållning med naturresurser, minska förbrukningen av vatten, minska energianvändningen och återföra näringsämnen från avloppet till jord- eller skogsbruk.

Planen samordnar planeringen från kommunens olika förvaltningar och kommunala bolag så att kommunen agerar på ett samordnat sätt.

Planen är också ett viktigt verktyg för att informera och kommunicera med invånare i kommunen gällande försörjningen av vatten och avlopp. På kommunens webbplats finns fortlöpande information om arbetet med VA-planen och dess genomförande.

3 Skydd av vattentäkter och vattenresurser

3.1 Grundvattenresurser utanför allmän VA anläggning

Sverige har i ett internationellt perspektiv mycket goda tillgångar på rent dricksvatten. Det gäller såväl ytvatten som grundvatten.

I Orsa kommun finns de främsta vattenresurserna i isälvsavlagringar (grusåsar) där Orsadeltat är den största. Från den tas bland annat vatten till Boggas vattentäkt som försörjer en stor del av Orsas invånare med dricksvatten.

Länsstyrelsen har i rapport 2012:02 "Vattenförsörjningsplan i Dalarnas län" angett de viktigare vattentillgångarna som bör skyddas och dessa är Orsadeltat som sträcker sig från Skattungsjön ned till Orsa sjön (klass 2 – viktig och skyddsvärd grundvattenförekomst av kommunalt intresse).

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
1. I samband med framtagande av översiktsplan redovisa vattenförsörjningsintressen för Orsa kommun	Stöd vid planering, exploatering, bygglov och tillståndsgivning Stödjer förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021 Stödjer nationella och regionala miljömål Stödjer mål i VA policy.	Restriktioner för markanvändning och annan verksamhet som kan medföra risk för pågående eller framtida uttag av dricksvatten.
2. Utredda behov och förutsättningar till framtida vattenuttag från Orsa deltat (Skattungefältet)	Boggas vattentäkt har begränsade möjligheter ökade uttag Det finns framtida behov av ökat vattenuttag, bland annat som följd av expansion Grönklitt och utbyggnad allmänt VA	Tydliggöra om nya vattentäkter kan anläggas och dess kapacitet och förutsättningar att iordningsställa dem (tillstånd, ekonomi, etc.).

	Ingår som del i åtgärd 9.	
--	---------------------------	--

3.2 Tillstånd och skyddsområden för allmänna vattentäkter

Inom den allmänna VA anläggningen skyddas vattentäkter via så kallade vattenskyddsområden.

De allmänna vattentäkterna Boggas och Torsmo har fastställt skyddsområde men det saknas för Grönklitt.

Enbart Boggas vattentäkt har tillstånd för vattenuttag.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
3. Ta fram förslag till vattenskyddsområden för Grönklitt.	<p>Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan.</p> <p>Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021</p> <p>Stödja nationella och regionala miljömål</p> <p>Stödja mål i VA policy.</p>	<p>Höjd säkerhet leverans dricksvatten</p> <p>Begränsningar i mark- och vattenanvändning inom skyddsområdet</p>

3.3 Skydd av enskilda vattentäkter

Enskilda vattentäkter saknar normalt skydd. Skydd kan dock erhållas genom att anta lokala hälsoskyddsföreskrifter. Ansvariet för att genomföra åtgärder ligger på den ansvarige för vattentäkten. Kommunen bör dock vara rådgivande och ge stöd vid utformning av föreskrifterna.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
4. Skydd via lokala hälsoskyddsföreskrifter ska initieras för alla enskilda gemensamma vattentäkter som inte är med i VA utbyggnadsplanen inom 10 år och som har fler än 50 personer anslutna eller en produktion större än 10 m ³ /dygn	<p>Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan.</p> <p>Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021</p> <p>Stödja nationella och regionala miljömål</p> <p>Stödja mål i VA policy.</p>	<p>Höjd säkerhet leverans dricksvatten</p> <p>Begränsningar i mark- och vattenanvändning inom skyddsområdet</p> <p>Ökad trygghet invånare som är med i föreningar</p> <p>Kräver kommunal finansiering</p>
5. Identifiera behov av lokala hälsoskyddsföreskrifter för mindre enskilda	Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan.	Se ovan

gemensamma vattentäkter inför nästkommande planperiod.	Stödja mål i VA policy.	
--	-------------------------	--

4 Kretslopp och resurshushållning

Miljöbalkens syfte är att skapa en god resurshushållning och en god livsmiljö även för kommande generationer. Inom VA försörjning avses främst kretslopp av näringsämnen (fosfor) från avlopp som ett prioriterat område, ex. återföring av slam från avloppsreningsverk. I Sverige finns det på många håll begränsningar (kvalitet, opinion, m.m.) som gör att slammet inte kan återföras till växtproduktion. I Orsa kommun används slammet till anläggningsjordar. En annan viktig resursfråga inom allmänt VA är den relativt stora mängden energi som åtgår för att förse invånare och besökare med VA försörjning. I Orsa kommun åtgår ca 1500 MWh/år, vilket motsvarar ungefär 75 villahushåll med en förbrukning på 20000 kWh/år.

I den enskilda VA försörjningen är det svårare att skapa större effekter inom kretslopp och resurshushållning på grund av de mycket spridda anläggningarna. Inte desto mindre kan det vara av vikt att skapa grund för ett framtida samhälle som även lokalt är anpassat till en god resurshushållning.

Hushållning med energi samordnas med kommunens arbete med Energi- och klimatplan.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
6. Utredda möjligheter för ett hållbart omhändertagande av avloppsslam. I ett första steg genomföra projekt torkning och förbränning av slam (Nodava i samarbete med IVL och Eon)	Bidra till en hållbar kommun Stödja nationella och regionala miljömål Stödja mål i VA policy.	Ökat kretslopp Minskat nyttjande av ändlig fosfor Ökad energiutvinning Minskat transportbehov av slam
7. Ta fram slamstrategi inkl. uppströmsarbete	Bidra till en hållbar kommun Säkerställa slammets kvalitet Stödja nationella och regionala miljömål Stödja mål i VA policy.	Ökade förutsättningar för att slam kan återanvändas i kretsloppet Minskad belastning av oönskade ämnen i naturen (kemikalier, läkemedel etc.)

5 Allmän vatten- och avloppsförsörjning (Kommunalt vatten och avlopp)

I Orsa kommun sköter och administrerar NODAVA AB den allmänna Va-anläggningen åt ägaren och huvudmannen Orsa Vatten och Avfall AB.

Den allmänna VA anläggningen lyder under lagen om allmänna vattentjänster vilket ställer särskilda krav på att upprätthålla en god VA standard. Lagen gäller även kommunens ansvar att ordna allmän VA försörjning.

Orsas allmänna VA försörjning sker via 3 vattenverk och 5 avloppsverk samt ca 20 mil VA ledningar. Debiterad mängd vatten uppgår till ca 270 000 m³/år.

Ledningsnätet är gammalt och behöver förnyas. Stora delar av vatten och avloppsanläggningarna i Orsa kommun byggdes under perioden 1955 – 1979. Detta innebär att stora delar av ledningsnätet är 40 – 60 år gammalt.

Dagvatten från städer och samlad bebyggelse har historiskt sett avletts samlat i ledningar. Det har visat sig att även dagvatten har påverkan på sin omgivning både vad gäller föroreningar och näringsämnen. Genom att dagvatten hitintills oftast har letts i ledningar till en samlad utsläppspunkt kan det uppstå höga halter och stora flöden till ett ibland litet och känsligt vattendrag. Stora flöden påverkar genom att de kan medföra översvämningar och erosion.

Främst de centrala delarna av Orsa har ett allmänt dagvattensystem utbyggt. Generellt eftersträvas LOD (Lokalt Omhändertagande av Dagvatten) och en hållbar dagvattenhantering vid planering i dagsläget. Detta innebär att avrinningen av dagvatten fördröjs och ska efterlikna vattnets naturliga förlopp.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
8. Översyn av nuvarande verksamhetsområden och dess indelning i vatten, spill respektive dagvatten	Säkerställa att verksamhetsområdet är utformat enligt den ambition som fanns vid fastställandet	Tydligare för fastighetsägare vad som gäller
9. Genomför övergripande vägvalsutredning om framtida vatten- och avloppsförsörjning med beaktande av; - Boggas vattenverk saknar reservvattentäkt och har svårt att klara utökade vattenuttag - Bunk avloppsreningsverk har stora reinvesteringsbehov och begränsad tillståndskapacitet - Grönklitt har stora behov av ny eller utvecklad vatten- och avloppsförsörjning - Samordning framtida utbyggnad allmänt VA - Samordning Mora kommun och dess motsvarande utredning	Det finns stora begränsningar i förutsättningar att öka uttag av vatten och omhändertaga avloppsvatten vid kommunens huvudvattentäkt och huvudreningsverk. Grönklitt har aviserat visioner om kraftig utbyggnad utöver befintliga planer. Förslag på nya detaljplaner kan lämnas in relativt omgående som ska behandlas. Nuvarande kapacitet och förutsättningar i Grönklitt för vattenförsörjning och omhändertagande av avloppsvatten begränsar denna vision. Utredning innefattar bland annat möjligheter att samordna VA försörjning i	Klargöra alternativ och effekter för att lösa kommunens framtida VA utmaningar. Politiska beslutsunderlag. Underlag för ställningstaganden om ärenden enligt PBL (detaljplaner, bygglov, etc.)

	<p>Grönklitt med utbyggnad av allmänt VA enligt kapitel 6.</p> <p>Alternativen är bland annat utveckling av befintliga VA anläggningar, nya VA anläggningar och samordning med VA anläggningar i Mora som också genomgår större översyn med anledning av utbyggnad av allmänt VA i Mora)</p>	
10. Ta fram förnyelseplan för reinvesteringar i ledningsnät baserad på Svensk vattens modell	<p>Säkerställa långsiktigt VA försörjning</p> <p>Stödja nationella och regionala miljömål</p> <p>Stödja VA policy</p>	<p>Minskade utsläpp av avloppsvatten från reningsverk och ledningsnät</p> <p>Minskad energiförbrukning i pumpstationer och avloppsverk</p> <p>Eventuellt ökade investeringskostnader</p>
11. Ta fram dagvattenprogram	<p>Förebygga klimateffekter</p> <p>Tydliggöra ansvar och roller</p> <p>Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021</p> <p>Stödja nationella och regionala miljömål</p> <p>Stödja VA policy</p>	<p>Minskade utsläpp av avloppsvatten från reningsverk och ledningsnät</p> <p>Minskad risk för översvämningar i bebyggelse</p>

Se även ”Kretslopp och resurshushållning” där slam och energi redovisas.

6 VA-utbyggnadsplan Enskild VA försörjning

En kommun är skyldig enligt lagen om allmänna vattentjänster att ordna vattentjänster om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för områden med befintlig eller blivande bebyggelse.

Bedömningar om vilka områden som har störst behov att ordna vatten- och avloppsförsörjning i ett större sammanhang föreslås erhålla allmän VA försörjning sker utifrån följande parametrar behov och möjligheter att ordna allmän VA försörjning.

Bedömning om behoven sker utifrån följande parametrar;

- A. Antal fastigheter och dess nyttjandegrad
- B. Bebyggelseutveckling
- C. Förutsättningar försörjning av dricksvatten (störst vikt)
- D. Känslighet recipient och naturmiljö

E. Funktion och förutsättningar ordna enskilda avlopp

Parametrar viktas där C ges störst vikt följt av A och E.

Bedömning av möjligheter sker utifrån

F. Kostnader för utbyggnad av allmän VA anläggning

G. Samordningsvinster vid utbyggnad

I bilaga 1 framgår bedömningsutfall för områden i Orsa med utgångspunkt från dessa parametrar. Listan är vägledande för bedömning av behov och förutsättningar utbyggnad allmän VA anläggning. Listan är också ett underlag för planering, tillsyn och prioriteringar rörande framtida enskild VA försörjning.

Under den första planperioden, 2017 - 2020, bedöms delar av södra Orsa (Holen, Vångsgärde, Lisselhed, Lunden – avgränsning Sörmedssjöns vattenförening) vara det mest prioriterade området att utreda förutsättningarna till att ordna en långsiktigt hållbar VA försörjning. Området kan uppfylla kriterier för kommunal utbyggnadsskyldighet men kommunen vill klarlägga förutsättningar till detta innan ställningstaganden görs, senast vid nästa revidering av VA plan.

Motiven till detta är främst;

- Tryggad vattenförsörjning är central och kommunen vill ge Sörmedssjöns vattenförening möjlighet att utreda och bedöma sina långsiktiga möjligheter att säkerställa kvalitet och kvantitet i området.
- Klarlägga förutsättningar för vattenförsörjning samt enskilda avlopp, såväl status som förutsättningar att ordna lokala lösningar
- Skapa en dialog med berörda fastighetsägare och för ändamålet tillsätta VA rådgivningsresurs, se åtgärd 19, som kan vara stöd i arbetet med studera alternativa lösningar
- En stor andel av Orsas VA försörjning (avsevärt större än normalt) sker via enskilda lösningar och frågan om alternativ är därför principiellt viktig inför framtida ställningstaganden.
- Orsa kommun avser under 2017 färdigställa översiktsplan där särskilt södra Orsa förmodas anges som ett utvecklingsstråk. Detta väntas ge ökat stöd för prioriteringar om framtida VA försörjning i området.
- Nodava ska under de närmaste åren genomföra vägvalsutredning som väntas ge besked om framtida investeringar i den allmänna VA anläggningen, se åtgärd 9, vilket är särskilt viktigt då Orsa allmänna VA anläggning är förhållandevis liten (ekonomiskt).
- Nodava ska utveckla möjligheter och riktlinjer för fastigheter nära verksamhetsområden att ansluta sig, se åtgärd 13 och 14, genom dialog med fastighetsägare, vilket väntas ge stöd för att bedöma hur stort intresset för kommunalt VA är i områden där kommunen har goda möjligheter till anslutning
- Nodava ska också under de närmaste åren ta fram riktlinjer för utbyggnad och finansiering, se åtgärd 15-16, bland annat med stöd av pågående kommunal utbyggnad i Mora.

Med utgångspunkt från detta arbete avser sedan kommunen att fortsätta sitt planarbete med att säkerställa VA försörjningen i Orsa med utgångspunkt från bedömningsutfall i bilaga 1.

Det är viktigt att poängtera att VA situationen i Orsa bedöms kräva ett tydligt förbättringsarbete för att uppnå de krav och förväntningar som finns gällande enskild VA försörjning. I många områden finns behov som kan föranleda allmän utbyggnadsskyldighet.

Med utgångspunkt från målsättningar i VA-policyn ska en samlad bedömning ske av vilka områden som föreslås erhålla allmän VA-försörjning och dess prioriteringsordning uppdelad i följande tidsintervall;

- Områden som föreslås byggas ut inom 10 år med prioritet för varje enskilt objekt (om möjligt)
- Områden som föreslås byggas ut om 10-20 år (ej prioritering av enskilda områden)
- Områden som föreslås byggas ut efter 20 år alternativt ha enskild VA-försörjning

Utbyggnadstakten är bedömd utifrån vad som anses skäligt utifrån nuvarande kunskap om behov, ekonomi samt befintliga och planerade resurser. Under första planperioden¹ ska ett antal större utredningar (främst åtgärd 9) genomföras om framtida VA-försörjning och dessutom erhålls lärdomar och erfarenheter från utbyggnad av områden i tabell 1, tillsyn och samhällsplanering (översiktsplan), som medför att underlaget för att bedöma utbyggnad av allmän VA-anläggning förbättras. Bland annat har under 2015 visioner presenterats om Grönklitts framtida utveckling som kan komma att påverka VA-försörjningen avsevärt under en 10-20 år framåt. Dessutom finns stora utmaningar i den befintliga allmänna VA-anläggningen som kräver ökade insatser i underhåll och investeringar.

I tabell 2 anges i nuläget enbart ett område som utifrån dagens situation bedöms behöva utbyggnad av allmän VA-försörjning mellan 2026-2035.

Det är viktigt att poängtera att VA-situationen i Orsa bedöms kräva ett tydligt förbättringsarbete för att uppnå de krav och förväntningar som finns gällande enskild VA-försörjning. I många områden finns behov som kan föranleda allmän utbyggnadsskyldighet.

Det är också väsentligt att bebyggelseområden med enskild VA-försörjning ges möjlighet att själva utveckla sina VA-anläggningar, främst inom de många VA-föreningarna som finns i Orsa. I planen föreslås att kommunen ska utveckla resurs för rådgivning och samordning av enskild VA-försörjning, se åtgärd 19.

Sker inte önskvärd utveckling kan områden som inte är med i tabell 1-2 bli aktuella för utbyggnad av allmän VA-försörjning i snabbare takt än vad som anges i planen, antingen via tillsynsmyndigheters försorg eller vid revision av planen.

Detta kan innebära att fler områden successivt prioriteras in i tabell 1 och 2 för utbyggnad av allmän VA-anläggning vid kommande revideringar av VA-planen (normalt vart 4:e år). Vid dessa tillfällen kan också omprioriteringar bli nödvändiga på grund av att förutsättningarna förändrats (lagstiftning, utvecklingsplaner Grönklitt, etc.).

Områden i tabell 1 innebär att de läggs in i en långsiktig investeringsplan.

Tabell 1. Förslag utbyggnadsplan inom 10 år (2016–2025)

Område	Klart år	Kommentar
Lunden, Holen, Lisselhed och Vångsgårde.	Ettappvis t.o.m. 2025	<p>Stort behov ur hälso- och miljösynpunkt;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Större samlad bebyggelse • Högt bebyggelsetryck/omvandling till permanentboende • Återkommande kvalitetsproblem dricksvatten • Bristande kontroll • Svåra markförhållanden för avlopp <p>Goda förutsättningar ordna allmänt VA</p>

¹ 4 år

		Ca 200 bebyggda fastigheter
--	--	-----------------------------

Tabell 2. Förslag utbyggnadsplan år 2026 – 2035 och senare samt enskild VA försörjning

Område	Kommentar
Slättberg	<p>Stort behov ur hälso- och miljösynpunkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Större samlad bebyggelse • Högt bebyggelsetryck/omvandling till permanentboende • Återkommande kvalitetsproblem dricksvatten <p>Ganska goda möjligheter allmän VA anläggning</p> <p>Ca 125 bebyggda fastigheter</p>

Tabell 3. Förslag utbyggnadsplan år 2036 och senare samt enskild VA försörjning

Område	Kommentar
Övriga områden	Områden kommer vid följande revideringar att successivt lyftas till tabell 1 eller 2.

Utifrån tabell 1 bedöms således följande vara prioriterat under planperioden 2016 – 2019;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
<p>12. Påbörja allmän VA utbyggnad Lunden, Lisselhed, Holen, Vångsgårde</p> <p>Klarlägga förutsättningar framtida VA försörjning i södra Orsa.</p>	<p>Miljö- och hälsomässiga behov</p> <p>Principiellt stöd för fortsatt planarbete för att trygga framtida VA försörjning</p>	<p>Förbättrad försörjning dricksvatten</p> <p>Minskad påverkan från enskilda avlopp</p>
<p>13. Utredda behov och möjligheter ansluta områden med fastigheter som ligger nära verksamhetsområdet till allmän VA anläggning</p> <p>Avtalslösningar eller, om det är mer ändamålsenligt utvidgning av verksamhetsområdet.</p> <p>Sker via dialog med fastighetsägare</p>	<p>Miljö- och hälsomässiga behov</p>	<p>Förbättrad försörjning dricksvatten</p> <p>Minskad påverkan från enskilda avlopp</p>

14. Ta fram riktlinjer för att ansluta fastigheter som ej är ansluten till allmänt VA, både inom och nära verksamhetsområde med behov ur hälso- eller miljösynpunkt.	Ansluta fastigheter där avsikten varit eller är att dessa ska ingå i allmän vatten- och/eller avloppsförsörjning Stödja tillsynsarbetet Miljö- och hälsomässiga behov	Förbättrad försörjning dricksvatten Minskad påverkan från enskilda avlopp Rättvisa mellan fastighetsägare
15. Ta fram rutiner för utbyggnad av allmänt VA	Kvalitetssäkra den interna arbetsprocessen med ständiga förbättringar Säkerställa kommunikation med berörda fastighetsägare Stödja mål i VA policy	Effektivt genomförande av projekt Ökat förtroende och nöjdhet hos invånare
16. Ta fram finansieringsmodell för utbyggnad av allmänt VA	Underlätta hantering av taxor och finansiering Tydligare regelverk vid anslutningar Stödja mål i VA policy	Bättre ekonomisk planering Bättre arbetsprocesser med god transparens

7 Plan i väntan på anslutning till allmänt VA samt enskild VA försörjning

Avser områden som anges i kapitel 6.

Om utbyggnad av allmän vatten- och avloppsanläggning planeras kan bristfällig enskild anläggning föreläggas med krav i väntan på utbyggnad. Insatsen ska vara skälig och anpassas till riskbild och tidpunkt för anslutning. Tillstånd kan vara tidsbegränsade med krav att ansluta sig till allmän anläggning när förutsättningar finns.

Skydd av vattentäkter hanteras i kapitel 3.3.

Gemensamma lösningar ska stimuleras och teknikval ska beakta kretslopp och resurshushållning, se kapitel 4 och kapitel 8. Notera att miljökontoret inte kan kräva varken gemensamma lösningar eller viss teknik utan detta måste hanteras av fastighetsägarna.

Under planperioden 2016 – 2019 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
17. Ta fram tillsynsplan för enskilda avlopp 0 som ej ska byggas ut inom 10 år (tabell 2-3) med prioritet på områden med risk för påverkan på dricksvatten eller recipient/naturmiljö med stor känslighet med	Miljö- och hälsomässiga behov Stödja förslag till åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2015-2021	Förbättrad försörjning dricksvatten Minskad påverkan från enskilda avlopp

<p>utgångspunkt från bedömningsutfall enskild VA försörjning, bilaga 1</p>	<p>Stödja VA policy</p>	
<p>18. Ta fram riktlinjer för bedömning enskilda avlopp</p>	<p>Anpassa bedömning till kommande råd från Havs- och vattenmyndigheten samt förutsättningar i Orsa kommun</p> <p>Stöd för upprättande av tillsynsplan för miljökontoret</p> <p>Stödja mål i VA policy</p>	<p>Minskad risk för skadlig lokal påverkan (ex dricksvattentäkter)</p> <p>Ökad ekonomisk hushållning</p>
<p>19. Tillsätta resurs för rådgivning och samordning av enskild VA försörjning, ex gällande</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokumentation, kartor - föreningsutveckling - utbildning - skydd vattentäkter - samordning av inköp - utrustning - juridiskt stöd (lagstiftning, föreningsformer, mm) - bidrag och finansieringslösningar <p>Omfattning och ansvar ska utvecklas under den kommande planperioden, i syfte att hitta en långsiktig funktion som gynnar att enskilda VA föreningar kan fungera väl.</p> <p>Samordning med närliggande kommuner bör prioriteras.</p> <p>Resursen bör även ingå i kommunens VA plan grupp som ansvarar för planens genomförande.</p> <p>Åtgärden bör regleras via avtal med deltagande föreningar. Resursen är ej avsedd för att stödja enskilda fastigheters behov, dock kan stöd ges för att bilda föreningar.</p>	<p>Tillmötesgå behov som framkommit via medborgarmöten</p> <p>Stödja enskild VA försörjning i de fall där allmänt VA inte är aktuellt i närtid</p>	<p>Förbättrad försörjning dricksvatten</p> <p>Minskad påverkan från enskilda avlopp</p> <p>Ökad ekonomisk hushållning</p> <p>Långsiktig utveckling av föreningar i byar</p>

Möjlighet till bidragsfinansiering ska undersökas		
---	--	--

8 Kommunikation

VA försörjningen påverkar Orsa kommun som samhälle och dess invånare och besökare och det är flera allmänna organisationer som berörs av VA frågor i sitt arbete.

Kommunikation är en mycket viktig del i att uppnå planens ambitioner.

Kommunikation ska, om inte annat anges, beredas i VA plan gruppen och förankras i dess politiska styrgrupp.

Under planperioden 2017 – 2020 är följande prioriterat;

Åtgärd	Motiv (varför)	Konsekvens (verklig effekt)
20. Plan för kommunikation	Förenkla information och kommunikation under planperioden Kommunens web plats Seminarier Enkäter Se även åtgärd 19	Ökad effektivitet Förbättrad försörjning dricksvatten Minskad påverkan från enskilda avlopp

9 Sammanställning av åtgärder med ansvar och tidplan

Följande tabell sammanställer åtgärder med ansvar och tid som anges i VA planen.

Åtgärd	Ansvar	Tid (klart)	Beslutsinstans
1. I samband med framtagande av översiktsplan redovisa vattenförsörjningsintressen för Orsa kommun	Kommunstyrelsen	2017 ²	Kommunfullmäktige
2. Utredda behov och förutsättningar till framtida vattenuttag från Orsa delat (Skattungefältet)	Nodava	2020	Styrelse Orsa Vatten och Avfall AB
3. Ta fram förslag till vattenskyddsområden för Grönklitt	Nodava	2018	Länsstyrelsen

² I samband med att översiktsplan antas

<p>4. Skydd via lokala hälsoskyddsföreskrifter ska initieras för alla enskilda gemensamma vattentäkter som inte är med i VA utbyggnadsplanen inom 10 år och som har fler än 50 personer anslutna eller en produktion större än 10 m³/dygn</p>	Kommunstyrelsen	2020	Kommunfullmäktige
<p>5. Identifiera behov av lokala hälsoskyddsföreskrifter för mindre enskilda gemensamma vattentäkter inför nästkommande planperiod.</p>	VA plan grupp	2020	Förankras i politisk styrgrupp
<p>6. Utreda möjligheter för ett hållbart omhändertagande av avloppsslam. I ett första steg genomföra projekt torkning och förbränning av slam (Nodava i samarbete med IVL och Eon)</p>	Nodava	2020	Orsa Vatten och Avfalls styrelse
<p>7. Ta fram slamstrategi inkl. uppströmsarbete</p>	Nodava	2020	Orsa Vatten och Avfalls styrelse
<p>8. Översyn av nuvarande verksamhetsområden och dess indelning i vatten, spill respektive dagvatten</p>	Nodava	2017	Kommunfullmäktige
<p>9. Genomför övergripande vägvalsutredning om framtida vatten- och avloppsförsörjning med beaktande av;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Boggas vattenverk saknar reservvattentäkt och har svårt att klara utökade vattenuttag - Bunk avloppsreningsverk har stora reinvesteringsbehov och begränsad tillståndskapacitet - Grönklitt har stora behov av ny eller utvecklad vatten- och avloppsförsörjning - Samordning framtida utbyggnad allmänt VA - Samordning Mora kommun och dess motsvarande utredning 	Nodava	2017	Orsa Vatten och Avfalls styrelse

10. Ta fram förnyelseplan för reinvesteringar i ledningsnät baserad på Svensk vattens modell	Nodava	2020	Orsa Vatten och Avfalls styrelse
11. Ta fram dagvattenprogram	Kommunstyrelsen	2017	Kommunfullmäktige
12. Allmän VA utbyggnad Lunden, Lisselhed, Holen, Vångsgårde Klarlägga förutsättningar framtida VA försörjning i södra Orsa.	Nodava-VA plan grupp	Årlig avstämmning	Kommunfullmäktige (verksamhetsområde, taxa) Orsa vatten och Avfalls styrelse (investering) Politisk styrgrupp
13. Utredda behov och möjligheter ansluta områden med fastigheter som ligger nära verksamhetsområdet till allmän VA anläggning Avtalslösningar eller, om det är mer ändamålsenligt utvidgning av verksamhetsområdet. Sker via dialog med fastighetsägare	Nodava	2020	Orsa Vatten och Avfalls styrelse
14. Ta fram riktlinjer för att ansluta fastigheter som ej är ansluten till allmänt VA, både inom och nära verksamhetsområde med behov ur hälso- eller miljösynpunkt.	VA plan grupp	2017	Förankras i politisk styrgrupp
15. Ta fram rutiner för utbyggnad av allmänt VA	VA plan grupp	2017	Förankras i politisk styrgrupp
16. Ta fram finansieringsmodell för utbyggnad av allmänt VA	Nodava	2017	Förankras i politisk styrgrupp
17. Ta fram tillsynsplan för enskilda avlopp i områden som ej ska byggas ut inom 10 år (tabell 2-3) med prioritet på områden med risk för påverkan på dricksvatten eller recipient/naturmiljö med stor känslighet enligt prioriteringsordning, bilaga 1	Miljökontoret	2017	Miljönämnden

18. Ta fram riktlinjer för bedömning enskilda avlopp	Miljökontoret	2017	Miljönämnden
<p>19. Tillsätta resurs för rådgivning och samordning av enskild VA försörjning, ex gällande dokumentation, kartor</p> <ul style="list-style-type: none"> - föreningsutveckling - utbildning - skydd vattentäkter - samordning av inköp - utrustning - juridiskt stöd (lagstiftning, föreningsformer, mm) - bidrag och finansieringslösningar <p>Omfattning och ansvar ska utvecklas under den kommande planperioden, i syfte att hitta en långsiktig funktion som gynnar att enskilda VA föreningar kan fungera väl.</p> <p>Samordning med närliggande kommuner bör prioriteras.</p> <p>Resursen bör även ingå i kommunens VA plan grupp som ansvarar för planens genomförande.</p> <p>Åtgärden bör regleras via avtal med deltagande föreningar.</p> <p>Möjlighet till bidragsfinansiering ska undersökas</p>	VA plan grupp	2017	Kommunstyrelsen
20. Plan för kommunikation	VA plan grupp	2017	Politisk styrgrupp

10 Konsekvensbeskrivning

Konsekvenserna av VA planen syftar sammantaget till att skapa en långsiktigt hållbar VA försörjning i Orsa kommun. Effekten av VA planen och dess åtgärder sammanfattas utifrån VA policyns hållbarhetsmål.

Miljö: Påverkan yt- och grundvatten, kretslopp, resurshushållning

Ekonomi: Ekonomiska konsekvenser för medborgare i Orsa

Socialt: Hälsa, livskvalitet, boendetrygghet, likställighet, etc.

Bedömningen sker i tre nivåer;

- ++ Betydande förbättring
- + Mindre betydande förbättring
- 0 Ingen betydande förändring
- Mindre betydande försämring
- Betydande försämring

Åtgärd	Miljö	Ekonomi	Socialt
1. I samband med framtagande av översiktsplan redovisa vattenförsörjningsintressen för Orsa kommun	0	0	++
2. Utredda behov och förutsättningar till framtida vattenuttag från Orsa deltat (Skattungefältet)	0	0	++
3. Ta fram förslag till vattenskyddsområden för Grönklitt	+	0	+
4. Skydd via lokala hälsoskyddsföreskrifter ska initieras för alla enskilda gemensamma vattentäkter som inte är med i VA-utbyggnadsplanen inom 10 år och som har fler än 50 personer anslutna eller en produktion större än 10 m ³ /dygn	+	0	++
5. Identifiera behov av lokala hälsoskyddsföreskrifter för mindre enskilda gemensamma vattentäkter inför nästkommande planperiod.	+	0	++
6. Utredda möjligheter för ett hållbart omhändertagande av avloppsslam. I ett första steg genomföra projekt torkning och förbränning av slam (Nodava i samarbete med IVL och Eon)	++	0	0
7. Ta fram slamstrategi inkl. uppströmsarbete	++	0	0
8. Översyn av nuvarande verksamhetsområden och dess indelning i vatten, spill respektive dagvatten	0	0	+
21. Genomför övergripande vägvalsutredning om framtida vatten- och avloppsförsörjning med beaktande av; - Boggas vattenverk saknar reservvattentäkt och har svårt att klara ökade vattenuttag - Bunk avloppsreningsverk har stora reinvesteringsbehov och begränsad tillståndskapacitet - Grönklitt har stora behov av ny eller utvecklad vatten- och avloppsförsörjning - Samordning framtida utbyggnad allmänt VA	++	0	++
9. - Samordning Mora kommun och dess motsvarande utredning			
10. Ta fram förnyelseplan för reinvesteringar i ledningsnät baserad på Svensk vattens modell	+	0	+

11. Ta fram dagvattenprogram	++	0	0
22. Allmän VA utbyggnad Lunden, Lisselhed, Holen, Vångsgårde Klarlägga förutsättningar framtida VA försörjning 42: i södra Orsa.	++	--	++
23. Utreda behov och möjligheter ansluta områden med fastigheter som ligger nära verksamhetsområdet till allmän VA anläggning Avtalslösningar eller, om det är mer ändamålsenligt utvidgning av verksamhetsområdet.	++	0	++
13. Sker via dialog med fastighetsägare			
14. Ta fram riktlinjer för att ansluta fastigheter som ej är ansluten till allmänt VA, både inom och nära verksamhetsområde med behov ur hälso- eller miljösynpunkt.	++	0	++
15. Ta fram rutiner för utbyggnad av allmänt VA	0	+	+
16. Ta fram finansieringsmodell för utbyggnad av allmänt VA	0	++	+
17. Ta fram tillsynsplan för enskilda avlopp i områden som ej ska byggas ut inom 10 år (tabell 2-3) med prioritet på områden med risk för påverkan på dricksvatten eller recipient/naturmiljö med stor känslighet enligt prioriteringsordning, bilaga 1	++	--	++
18. Ta fram riktlinjer för bedömning enskilda avlopp	++	0	++
24. Tillsätta resurs för rådgivning och samordning av enskild VA försörjning, ex gällande dokumentation, kartor - föreningsutveckling - utbildning - skydd vattentäkter - samordning av inköp - utrustning - juridiskt stöd (lagstiftning, föreningsformer, mm) - bidrag och finansieringslösningar Omfattning och ansvar ska utvecklas under den kommande planperioden, i syfte att hitta en långsiktig funktion som gynnar att enskilda VA föreningar kan fungera väl. Samordning med närliggande kommuner bör prioriteras. Resursen bör även ingå i kommunens VA plan grupp som ansvarar för planens genomförande.	0	+	++

Åtgärden bör regleras via avtal med deltagande föreningar.

19. Möjlighet till bidragsfinansiering ska undersökas

20. Plan för kommunikation

0

0

++

11 Organisation under planperioden

Under planperioden ska en VA plan grupp finnas som ansvarar för att planera, samordna och följa upp VA planen samt årligen samordna svar till Vattenmyndigheten. Gruppen ansvarar även för att initiera nästa revidering av VA plan för nästkommande planperiod.

Gruppen består av ansvarig tjänsteman från kommunledningskontor, NODAVA, miljökontor och plankontor. Sammankallande är kommunledningskontoret (Kommunchef). Gruppen kan adjungera in fler personer efter behov. Gruppen bör genomföra minst fyra möten per år.

En politisk styrgrupp föreslås utses att gälla under planperioden med ansvar att utgöra samrådspart till VA plan gruppen i strategiska ställningstaganden och vägval samt vara beredande i ärenden som behöver beslutas i KS-KF. Gruppen ska sammankallas minst 1 gång per år, helst inför kommande budgetprocess.

12 Ordlista

Allmän VA-anläggning

En VA-anläggning som kommunen har rättsligt bestämmande över och som har ordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV)

Avlopp

Samlingsnamn för spillvatten, dagvatten samt dränvatten.

Dagvatten

Ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten.

Enskild VA-anläggning

En VA-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän VA-anläggning.

Gemensambetsanläggning

En enskild VA-anläggning (se ovan) som inrättats för två eller flera delägare gemensamt.

LAV

Lagen om allmänna vattentjänster.

LAV 6§ om Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster:

Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall Kommunen:

1. Bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och

2. Se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va- anläggning.

Nodava AB

Driftbolag samägt mellan Mora, Orsa och Älvdalens kommuner med uppgift att sköta den allmänna VA anläggningen

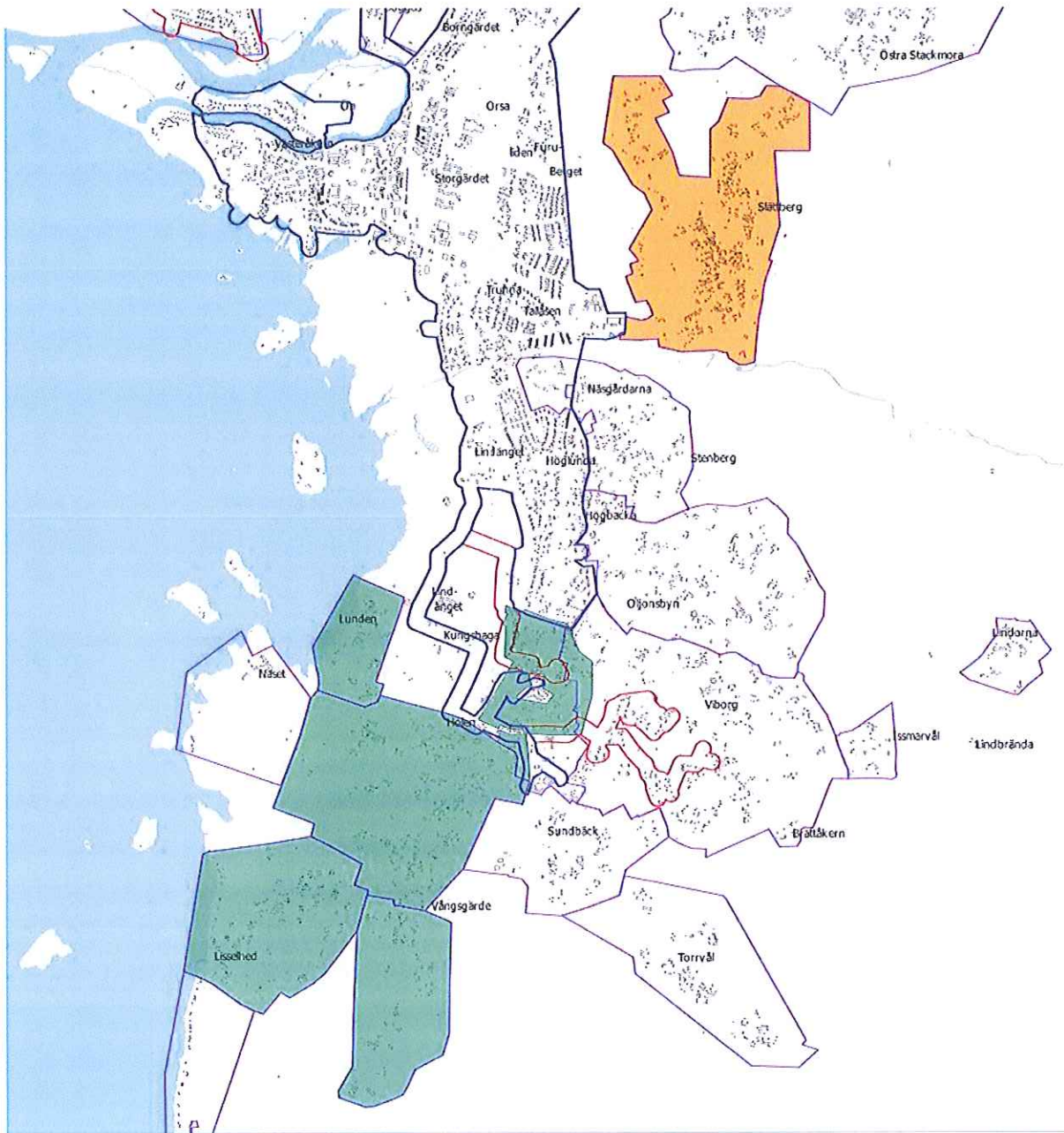

<i>Orsa Vatten och Avfall AB</i>	<i>Helägt av Orsa kommun. I detta bolag ligger ägandet av VA- och avfallsanläggningar.</i>
<i>Riktlinjer</i>	<i>En riktlinje innehåller anvisningar om hur en fråga ska hanteras. Den är vägledande i hur tjänstemän bör agera.</i>
<i>Rutiner</i>	<i>Rutiner anger en arbetsbeskrivning och är mer konkret än riktlinjer.</i>
<i>VA-anläggning</i>	<i>En anläggning som har till ändamål att tillgodose behov av vattentjänster för bostadsbus eller annan bebyggelse.</i>
<i>Verksamhetsområde</i>	<i>Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.</i>

Version 0.9

Bilaga 1. Utbyggnadsplan av allmän vatten- och avloppsanläggning

Beslut (3.)

ORSA KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

Sida

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens arbetsutskott

2013-10-07

4

Kf §

Ks § 79

Au §

Dnr 13/KK

Bemyndigande att teckna kommunens firma gentemot banker och postgiro

Kommunstyrelsen beslutar

att bemyndiga Johan Hult, Camilla Staberg, Sara Laggar, Göran Grå och Pernilla Bäckman att var för sig teckna kommunens firma gentemot banker och postgiro, att gälla fr.o.m. 2013-10-07 samt

att fr.o.m. samma datum upphäva sitt tidigare beslut 2006-06-12, § 54

Justerandes sign

Jh | M.O. |

Utdragsbestyrkande

Camilla Staberg

Kommunledningskontoret
Camilla Staberg

Kommunstyrelsen

Revidering av bemyndigande att teckna kommunens firma gentemot banker

Sammanfattning av ärendet

Tidigare beslut (2013-10-07, § 79) behöver revideras enligt följande:

Nuvarande kommunchef Ann-Therese Albertsson ersätter tidigare kommunchef Göran Grå.

För att säkerställa hanteringen föreslås att tecknandet sker genom två i förening. Tidigare hade var och en för sig rätt att teckna kommunens firma gentemot banker.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, kommunstyrelsen, 2013-10-07 § 79.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att bemyndiga Johan Hult, Camilla Staberg, Sara Laggar, Ann-Therese Albertsson och Pernilla Bäckman att två i förening teckna kommunens firma gentemot banker from 2016-09-12.

Kommunstyrelsen upphäver därmed tidigare beslut från 2013-10-07, § 79.

Sändlista

Ekonomikontoret

Johan Hult
Ekonomichef

Polisen**ORSA
KOMMUN**

Medborgarlöfte i Orsa 2016

Inledning

Medborgarlöften är en ny del i polisen och kommunens samverkan i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Löftet utgår från en lokal kartläggning där en problembild tagits fram och prioriterats utifrån dialoger som genomförts med medborgare och medarbetare, utifrån kunskap som polisen och kommunen besitter samt utifrån brottsstatistik. Den lokala problembilden kommer att vara utgångspunkt för arbetet i medborgarlöftena.

Problembild

En problembild som uppmärksammas vara närvarande i Orsa kommun och som utgör en otrygghet för medborgarna är trafiken, och främst i form av ett motorrelaterat busliv. Ur dialogerna framkommer det att det är vanligt förekommande att ungdomar på kvällar och nätter buskör samt skapar störning för allmänheten genom sitt busliv.

Ur dialogerna framkommer upplevelser av att det i allmänhet finns en dålig respekt för hastighetsbegränsningar.

Körkortslösa och/eller påverkade förare utgör en stor otrygghet för övriga trafikanter.

Många upplever också en frånvaro av polis. Genom föreslagna löften får vi en ökad upplevd närvaro och kan göra insatser som ger breda genomslag i problemgrupperna.

Effekt

- En ökad trygghet för medborgarna genom en tryggare trafiksituation och utemiljö i området.
- Fånga upp ungdomar i riskzon.
- Fånga upp personer i missbruk.

Uppföljning

Arbetet med medborgarlöftet kommer att följas upp och utvärderas för att se om arbetet har haft effekt. En viktig del i uppföljningen kommer att vara dialog med medborgare i området, samt statistisk jämförelse.

Tidsram

Aktiviteterna för detta medborgarlöfte ska påbörjas 16 september 2016 och pågå till och med mars 2017.

Kommunikation med medborgarna

Medborgarlöftet ska kommuniceras till medborgarna i samband med att det börjar gälla, genom följande kanaler:

- Gemensamt pressmeddelande och pressträff.
- Kommunens respektive polisens hemsidor.
- Notiser på polisens respektive kommunens Facebooksidor.

Medborgarlöften

Polis lovar att..

- Genomföra utökade trafikkontroller , inkl. hastighet-, beteende- & alkohol-drogkontroller.
- Utföra trafikinformation för elever på Orsas högstadium.
- Genomföra trygghetsvandringar tillsammans med kommun.

Orsa Kommun lovar att..

- Se över och åtgärda den fysiska trafikmiljön på prioriterade platser.
- Se över belysning och miljö för att förbättra den fysiska miljön totalt sett.
- Fortsatt stöd för och satsning på aktiviteter för barn och unga för att erbjuda dem en meningsfull fritid.

Orsa 16.09.16.

.....
Mikael Thalín, kommunalråd Orsa

.....
Rune Lindbom, lokalpolisområdeschef
Mora, Malung/Sälen

Beslut (5)

§ 90

OK KS 2016/00189-1

Nytt reglemente för krisledningsnämnden

Beslut

Utskottet för strategi och utveckling föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anta det reviderade reglementet för krisledningsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

Reglementet för kommunens krisledningsnämnd är i behov av en översyn eftersom nu gällande reglemente antogs 2003 av kommunfullmäktige. Förutom vissa redaktionella ändringar så har också det angivits direkt i reglementet att Utskottet för strategi och utveckling är krisledningsnämnd, att det enbart är ordföranden eller vice ordföranden som har rätt att besluta vid brådskande ärenden på nämndens vägnar eller har rätt att bedöma när nämnden ska träda i funktion.

Krisledningsnämnden kan enligt lag besluta om bistånd till andra kommuner, landsting eller ett begränsat stöd till enskilda personer. I reglementet finns även ett tillägg att kommunen har rätt till skälig ersättning efter att ett sådant bistånd har lämnats.

Det mesta som rör krisledningsnämndens verksamhet och organisation hämtas från 2 kap i lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544).

I lagen (2 kap 1 §) anges att kommuner ska för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser. En ny sådan antogs av kommunfullmäktige den 20 juni 2016.

Beslutsunderlag

Förslag till nytt reglemente för krisledningsnämnden, 2016-08-08.

Reglemente för krisledningsnämnden, § 84, 2003-11-17 kommunfullmäktige.

Lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret föreslår att utskottet föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anta det reviderade reglementet för krisledningsnämnden.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Kommunledningskontoret
Per-Erik Jonsson

Kommunstyrelsen

Nytt reglemente för krisledningsnämnden

Sammanfattning av ärendet

Reglementet för kommunens krisledningsnämnd är i behov av en översyn eftersom nu gällande reglemente antogs 2003 av kommunfullmäktige. Förutom vissa redaktionella ändringar så föreslås bland annat följande revideringar (markerade med rött i det nya reglementet):

- § 3: Utskottet för strategi och utveckling (tidigare kommunstyrelsens arbetsutskott) är krisledningsnämnd. Det var tidigare delegerat genom ett särskilt beslut av fullmäktige (§ 92, 2002 kommunfullmäktige) men nu står det istället i reglementet.
- §§ 4-5: Det är enbart ordföranden eller vice ordföranden som har rätt att besluta vid brådskande ärenden på nämndens vägnar eller har rätt att bedöma när nämnden ska träda i funktion. Detta regleras i lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelse i fredstid och höjd beredskap (2006:544). I tidigare reglemente angavs även att en ledamot enligt turordning hade denna rätt.
- § 6: Krisledningsnämnden kan besluta om bistånd till andra kommuner, landsting eller ett begränsat stöd till enskilda personer. I reglementet föreslås ett tillägg att kommunen har rätt till skälig ersättning efter att ett sådant bistånd har lämnats till kommun, landsting eller enskild person. I lagen (4 kap 1 §) anges att ersättning kan återkrävas från en kommun eller ett landsting. Ett begränsat ekonomiskt stöd kan lämnas direkt till enskilda personer. Dock kan inte detta stöd krävas åter.

Det mesta som rör krisledningsnämndens verksamhet och organisation hämtas från 2 kap i lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544).

I lagen (2 kap 1 §) anges att kommuner ska för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser. En ny sådan antogs av kommunfullmäktige den 20 juni 2016.

Beslutsunderlag

Förslag till nytt reglemente för krisledningsnämnden, 2016-08-08.

Reglemente för krisledningsnämnden, § 84, 2003-11-17 kommunfullmäktige.

Lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar det reviderade reglementet för krisledningsnämnden.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Per-Erik Jonsson
Räddningschef

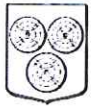
REGLEMENTE

KRISLEDNINGSNÄMNDEN

Orsa kommun

ORSA KOMMUN

Reglemente för krisledningsnämnden

Daterad	2016-08-09
Fastställd	KF
Produktion	Kommunkansliet/räddningstjänsten
Dnr	OK KS 2016/00189, 180
Dokument	Reglemente
Redigerad	

Utöver vad som föreskrivs i kommunallagen för nämnder och dess verksamhet gäller närmare bestämmelser i lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544). Detta reglemente utgör styrdokument för krisledningsnämndens organisation och befogenheter vid extraordinära händelser i fredstid.

Vid höjd beredskap används inte detta reglemente utan då tillämpas lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544).

- § 1 Krisledningsnämnden utgör kommunens högsta ledning i samband med extraordinära händelser, då ordinarie/normala resurser är otillräckliga för att samhällets basfunktioner ska fungera på lägsta acceptabla nivå.
- § 2 Krisledningsnämnden får, i samband med en extraordinär händelse, inom ramen för detta reglemente, överta beslutanderätt i den omfattning som är nödvändig med hänsyn till just den extraordinära händelsens omfattning och art, det vill säga inom kommunens geografiska område fullgöra uppgifter under *extraordinära händelser* i fredstid.

Med extraordinär händelse avses: *"en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting"* (4§ SFS 2006:544).

- § 3 **Kommunstyrelsens utskott för strategi och utveckling är tillika krisledningsnämnd.**

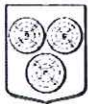
- § 4 Ordföranden (eller 1:e alternativt 2:e vice ordföranden när ordföranden har förhinder) bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion.

Kallelse kan ske muntligt. **Krisledningsnämndens arbetsformer regleras i övrigt genom kommunstyrelsens reglemente.**

- § 5 Ordföranden (eller 1:e alternativt 2:e vice ordföranden när ordföranden har förhinder) får besluta på nämndens vägnar i ärenden, som är så brådskande, att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska emellertid snarast anmälas till nämnden, d.v.s. så snart den har samlats. Det innebär att ordföranden (eller vice ordföranden när ordföranden har förhinder) i en akut situation har samma befogenheter som nämnden i sin helhet.

Det är inte möjligt att underlåta att sammankalla nämnden och i stället låta ordföranden eller vice ordföranden fatta nödvändiga beslut. Deras befogenhet att fatta beslut gäller endast i sådana brådskande situationer, där nämnden inte hinner sammankallas och dess beslut avvaktas.

Så snart nämnden hunnit sammanträda upphör denna speciella befogenhet för ordföranden (eller vice ordföranden när ordföranden har förhinder).

- § 6 När förhållandena medger ska krisledningsnämnden besluta;
- att de uppgifter som nämnden eventuellt har övertagit från andra nämnder ska återgå till ordinarie nämnd, samt
  - att nämndens funktion upphör

Ett sådant beslut kan fattas även om den extraordinära händelsen fortfarande pågår.

- § 7 Krisledningsnämnden kan besluta om bistånd till andra kommuner, landsting och till enskilda personer. Efter att bistånd har lämnats har krisledningsnämnden rätt till skälig ersättning av biståndsmottagaren enligt bestämmelser i 4 kap i lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544).

- § 8 Efter det att krisledningsnämnden varit inkallad ska skriftlig redovisning av händelseförlopp, kostnader och utvärdering lämnas till kommunfullmäktige.

- § 9 Krisledningsnämnden står under tillsyn av kommunens revision samt kommunfullmäktige.

- § 10 För krisledningsnämndens eventuella utlämnande av information och tystnadsplikt gäller bestämmelserna i 7 kap lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544).

- § 11 Fullmäktige beslutar, om en nämnd, på grund av krisledningsnämndens övertagande av denna nämnds beslutsrätt, ska kompenseras för oförutsedda kostnader, vilka uppstått genom beslut av krisledningsnämnden.

- § 12 Fullmäktige ska inför varje ny mandatperiod fastställa en plan för hantering av extraordinära händelser enligt lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544).

Reglemente för krisledningsnämnden som enligt kf § 92/02 är kommunstyrelsens arbetsutskott.

Bilaga 1

§ 1

Krisledningsnämnden utgör kommunens högsta ledning i samband med extraordinära händelser och vid höjd beredskap, då ordinarie/normala resurser är otillräckliga för att samhällets basfunktioner ska fungera på lägsta acceptabla nivå.

§ 2

Krisledningsnämnden får, i samband med en extraordinär händelse, inom ramen för detta reglemente, överta beslutanderätt i den omfattning som är nödvändig med hänsyn till just den extraordinära händelsens omfattning och art. T ex, vid störning inom vatten/avlopp, datastörning, smitta- och miljöstörning och oväder.

Med extra ordinär händelse avses en sådan händelse som:

- avviker från det normala,
- innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och
- kräver skyndsamma insatser av kommunen.

Utöver detta reglemente ska kommunallagens bestämmelser tillämpas avseende t ex valbarhet, sammanträden, jäv, delegation, omröstningsregler.

§ 3

Detta reglemente gäller krisledningsnämndens arbete vid extraordinära händelser. Vid höjd beredskap skall i stället lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. och lagen (1994:1720) om civilt försvar tillämpas.

§ 4

Ordföranden i krisledningsnämnden eller, om han/hon har förhinder, vice ordförande eller ledamot enligt ordinarie turordning bedömer när en extraordinär händelse punkt 2 medför att nämnden ska träda i funktion. Krisledningsnämnden skall endast vara i funktion så länge kriterierna i punkt 2 är uppfyllda.

Kallelse kan ske muntligt.

§ 5

Ordföranden (vice ordföranden) får besluta på nämndens vägnar i ärenden, som är så brådskande, att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska emellertid snarast anmälas till nämnden, dvs så snart denna samlats.

Detta innebär att ordföranden (vice ordföranden) i en akut situation har samma befogenheter som nämnden i sin helhet.

Det är inte möjligt att underlåta att sammankalla nämnden och i stället låta ordföranden eller vice ordföranden fatta nödvändiga beslut. Deras befogenhet att fatta beslut gäller endast i sådana brådskande situationer, där nämnden inte hinner sammankallas och dess beslut avvaktas.

Så snart nämnden hunnit sammanträda upphör denna speciella befogenhet för ordföranden (vice ordföranden).

§ 6

Var och en som får kännedom om en situation som kräver snabba beslut och som kan kännetecknas som en extraordinär händelse kan hos krisledningsnämnden väcka frågan om beslut att extraordinär händelse inträffat.

§ 7

Krisledningsnämnden kan besluta om bistånd till andra kommuner, landsting och till enskilda personer.

§ 8

För krisledningsnämndens eventuella utlämnande av information, gäller den sekretess, som skulle ha gällt i den ordinarie nämnden.

§ 9

När förhållandena medger ska krisledningsnämnden besluta, att de uppgifter som nämnden eventuellt har övertagit från andra nämnder ska återgå till ordinarie nämnd.

Att sådant beslut kan fattas även om den extraordinära händelsen fortfarande pågår.

§ 10

Efter det att krisledningsnämnden varit inkallad ska skriftlig redovisning av händelseförlopp, kostnader och utvärdering lämnas till närmast följande fullmäktige.

§ 11

Fullmäktige beslutar, om en nämnd, p g a krisledningsnämndens övertagande av denna nämnds beslutsrätt, ska kompenseras för oförutsedda kostnader, vilka uppstått genom beslut av krisledningsnämnden.

§ 12

Krisledningsnämnden står under tillsyn av kommunens revision samt fullmäktige.

§ 13

Fullmäktige skall inför varje ny mandatperiod fastställa en plan för hantering av extraordinära händelser.

Kommunledningskontoret
Cecilia Dahl-Bogg

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande, bemötande av revisorernas "granskning - registrering av handlingar".

Sammanfattning av ärendet

PwC har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning i syfte att säkerställa att myndigheterna i Orsa kommun registrera alt. förvara handlingar på ett korrekt sätt och i enlighet med gällande lagstiftning. Granskningen visar att det finns brister i kommunstyrelsens organisering och registrering/förvaring av allmänna handlingar.

Yttrande

Anpassningen till den förändrade nämndsorganisationen har inte prioriterats, det beror dels på inväntande av den nya förvaltningsorganisationen, resursbrist, tiden har inte funnits samt är det kopplat till kostnader. Kostnaderna ligger framför allt i Public 360 där strukturen i systemet måste byggas om för att passa den nya organisationen, detta utförs av extern konsult.

Ett arbete är påbörjat för att se över och åtgärda de brister och förslag till åtgärder som revisionsrapporten pekar på.

I och med den nya förvaltningsorganisationen har bla. ett arbete påbörjats för att kartlägga det administrativa stödet samt nämndsstödet, när denna översyn är klar kommer vi att ha en bild av hur avdelningen kommer att vara sammansatt och vem som skall göra vad. När vi vet vem som skall göra vad kommer avdelningen för gemensamt stöd och medborgarservice att behöva prioritera resurser och tid för utbildning i dokument- och ärendehantering, där Public 360, kommunens dokument och ärendehanteringssystem, är ett viktigt verktyg. Samt prioritera tid och resurser för att säkerställa att styrdokument, rutiner, mallar etc är korrekta, anpassade till den nya organisationen och kommunicerade, dokumenthanteringsplanen är ett sådant dokument.

I dagsläget finns dokumenthanteringsplaner för vissa verksamheter. En översyn kommer att påbörjas för att uppdatera befintliga planer och upprätta planer där dessa saknas, dessa kommer sedan att sammanställs till en för kommunstyrelsen heltäckande dokumenthanteringsplan. Viktigt att tid och resurser prioriteras till detta av verksamheterna tillsammans med avd. Gemensamt stöd och medborgarservice.

Avseende behörigheter i kommunstyrelsens samtliga diarium så har olika personer tilldelats behörigheter. Dock har inte kommunen i dagsläget någon uttalad "huvudregistrator" med den samlade samordnade funktionen.

En rutin av post och e-posthantering finns i kommunen daterad 2009 och uppdaterad 2016, denna finns tillgänglig på intranätet som samtliga kommunanställda har tillgång till, denna behöver ev ses över och få ny layout, men framförallt behöver den kommuniceras och göras känd i kommunens samtliga verksamheter.

Beslutsunderlag

Bilaga, revisionsrapporten "Granskning-Registrering av handlingar"

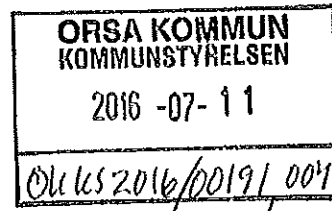
Förslag till beslut

Att anta yttrandet som svar på revisorernas granskning.

Sändlista

KS

Ann-Therese Albertsson
Förvaltningschef

Orsa kommun
Revisorerna

MISSIV

Till kommunstyrelsen

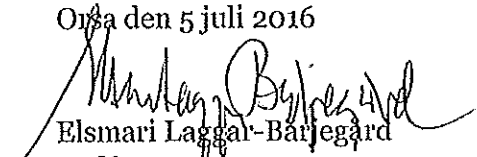
Granskning- Registrering av handlingar

PwC har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning i syfte att säkerställa att myndigheterna i Orsa kommun registrerar alt förvarar handlingar på ett korrekt sätt och i enlighet med lagstiftningen

Granskningen visar att det finns brister i kommunstyrelsens organisering och registrering/förvaring av allmänna handlingar. Bristerna finns beskrivna i bifogat PM.

Revisorerna önskar kommunstyrelsens svar och kommentarer över granskningen senast den 1 september 2016.

Orsa den 5 juli 2016

Elsmari Laggar-Bärjegård
Ordf.

PM

Översiktlig granskning av handlingshantering i Orsa kommuns myndigheter

Inledning

Orsa kommuns nya politiska organisation trädde i kraft den 1 januari 2015. Det innebär att kommunstyrelsen idag, jämfört med tidigare, nu även är huvudman och ansvarig för verksamheterna inom socialtjänst och grundskolan förutom de områden som låg under kommunstyrelsens ansvarsområde i den tidigare organisationen.

Kommunstyrelsen är tillsammans med övriga nämnder, miljönämnden och byggnadsnämnden att betrakta som myndigheter i enlighet med tryckfrihetsförordningen (TF). TF är den lagstiftning som tillsammans med Offentlighets och sekretesslagen, OSL, beskriver hur allmänna handlingar skall hanteras inom myndigheter. En av de viktigaste hörnstenarna i offentlighetsprincipen är att myndigheters allmänna handlingar skall registreras alternativt hållas ordnade inom en myndighet. Definitionen på en allmän handling är att den har inkommit till, upprättats hos eller förvarats hos myndighet. Registreringskyldigheten framgår av OSL 5 kap 1§. Att registrera en handling i en myndighet innebär att man "bekräftar" att en handling existerar. Registreringen har också en funktion för att organisera en myndighets handlingar. En handling som inte är registrerad alltså hålls ordnad existerar i princip inte och kan därmed inte lämnas ut till den som så önskar.

Det huvudsakliga syftet med offentlighetsprincipen är att all verksamhet som bedrivs inom offentliga myndigheter skall bedrivas med största möjliga transparens i meningen att medborgarna kontinuerligt skall kunna följa myndigheternas verksamheter. Det innebär att inkomna handlingar och utskickade handlingar från en myndighet omfattas av registreringskraven.

Det finns i Orsa kommun sedan 2009 en fastställd rutin för post och e-posthantering. I den framgår att inkommande papperspost sorteras på kommunens vaktmästeri och distribueras till berörda avdelningar och förvaltningar. I rutinen framgår också att inkommen e-post skall läsas dagligen och att man vid frånvaro dels skall ange annan kontaktperson samt dels att man skall vidarebefordra sin e-post till annan kontaktperson.

I kommunen finns ett ärendehanteringssystem, Public 360 som infördes våren 2015, som även är det system där man registrerar/diarieför allmänna handlingar. Kommunledningskontoret har i samband med införandet av det nya systemet genomfört ett antal utbildningar i kommunens samtliga förvaltningar i ärendehantering och registrering.

Syfte med granskningen

Syftet med granskningen är att få svar på frågan om myndigheterna i Orsa kommun

registrerar allmänna handlingar på ett korrekt sätt och i enlighet med lagstiftningens regler.

Granskningskommentarer

Kommunstyrelsen

Kommunsekreteraren är huvudregistrator inom kommunstyrelsens ansvarsområde.

Som ersättare finns koordinatör på kommunledningskontoret.

Sortering av posten sker i kommunens vaktmästeri. Den post som kommer in till kommunledningskontoret registreras av kommunsekreteraren alt. koordinatör. Den post som från vaktmästeriet distribueras direkt till barn- och utbildning samt socialtjänst- och omsorg skall registreras av administratörer på dessa enheter. Dock har kommunens huvudregistrator inte tillgång till skolans och socialas diarium. Det innebär att kommunstyrelsens huvudregistrator inte har kontroll över myndigheten kommunstyrelsens samtliga allmänna handlingar. Det är en brist och måste åtgärdas.

När det gäller expedierade handlingar, dvs handlingar som skickas ut från myndigheten, finns en osäkerhet om dessa registreras/diarieförs på ett korrekt sätt. När det gäller hantering av e-post finns också en osäkerhet om samtliga dessa handlingar hanteras och registreras på ett korrekt sätt.

Det saknas en aktuell dokumenthanteringsplan för kommunstyrelsen.

Sammantaget innebär detta att det finns brister i kommunstyrelsens hantering av allmänna handlingar.

Miljönämnden

Granskningen visar att miljönämnden i stort hanterar sina handlingar på ett tillförlitligt och korrekt sätt. Dock finns en viss osäkerhet om e-posten hanteras och registreras fullt ut.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden i Orsa har en gemensam förvaltning med byggnadsnämnden i Mora kommun. Förvaltningskontoret ligger i Mora. De handlingar som kommer in till myndigheten registreras i public 360 på respektive kommun. Granskningen visar att det sker på ett ändamålsenligt och korrekt sätt. Dock finns viss osäkerhet om e-posten hanteras och registreras fullt ut på ett korrekt sätt.

Sammanfattning

Granskningen visar att kommunstyrelsen måste utveckla sin handlingshantering så att den uppfyller lagens krav. Detta är särskilt viktigt med tanke på kommunstyrelsens ökade ansvarsområde i samband med den nya politiska organisationen från 2015. Det måste vara så att kommunstyrelsens registrator har fullständig kontroll över kommunstyrelsens samtliga handlingar. Lämpligt är att utarbeta en för kommunstyrelsen heltäckande dokumenthanteringsplan som ger information om vilka handlingar som finns och var dessa handlingar förvaras.

De rutiner som finns för post och posthantering i Orsa bör uppdateras. Vidare är det av stor vikt att resurser skapas för att fortsätta utbildningsinsatserna inom kommunens verksamheter kring korrekt hantering av handlingar.

Juni 2016

Hans Gåsste
PwC

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens kultur- och serviceutskott 2016-06-14

Kf §
Ks §
Ksu § 33

Dnr

Motion avseende ändrat datum för LOK-stöd

Kultur- och serviceutskottet beslutar föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

- att bifalla motionen om att anpassa ansökningstiderna för LOK-stöd

Sammanfattning

En motion har inkommit från Annika Persson (V) gällande ändrat datum avseende LOK-stödet. Det kommunala LOK-stödet har sista anmälningdag den 15:e augusti och 15:e februari, det statliga stödet har dessa brytdatum den 25:e augusti och 25:e februari.

Önskemålet är att ändra kommunens datum till samma som det statliga för att förenkla föreningarnas hantering av bidragssökande.

Beslutsunderlag

Motion från Annika Persson (V) samt förslag från föreningskonsult Ann-Sofie Sund.

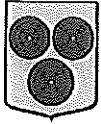
Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Ändrat datum LOK-stöd

Sammanfattning av ärendet

En motion har inkommit från Annika Persson gällande ändrat datum avseende LOK-stödet. Det kommunala Lok-stödet har sista anmälningdag 15:e augusti och 15:e februari, det statliga stödet har dessa brytdatum den 25:e augusti och 25:e februari.

Önskemålet är att ändra kommunens datum till samma som det statliga för att förenkla föreningarnas hantering av bidragssökande.

Beslutsunderlag

Motion från Annika Persson samt förslag från föreningskonsult Ann-Sofie Sund.

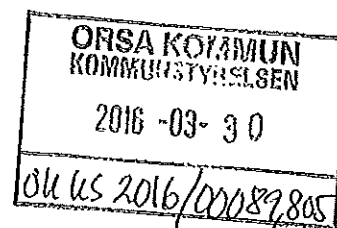
Förslag till beslut

Kultur- och serviceutskottet föreslår att ändra datum enligt upprättat förslag.

Sändlista

Hans-Erik Bergman
Tf förvaltningschef

MOTION

Anpassa ansökningstiderna för kommunala LOK- stöd med de statliga LOK-stöden.

Ansökningstiderna för de statliga LOK-stöden (Lokala aktivitetsstöd för idrottsföreningar) är 25 januari och 25 augusti. Dessa datum ändrades för flera år sedan. I de flesta kommuner har man följt efter och har därmed samma ansökningstid för de kommunala LOK-stöden. Idag är de kommunala ansökningstiderna i Orsa 15 februari och 15 augusti. Att ändra så att det är samma datum är ett enkelt sätt att underlätta för föreningar i deras administrativa arbete. Ju färre datum man måste komma ihåg desto bättre.

Vänsterpartiet yrkar att kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att utreda möjligheten att anpassa ansökningstiden för de kommunala LOK-stöden med de statliga LOK-stöden.

Annika Persson
Vänsterpartiet Orsa

Annika Persson

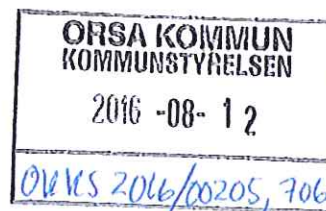
160329

Beslut (8)

OKSN 2016/00200

Su § 150

Förslag till höjning av maxtaxan inom särskilt och ordinärt boende**Utskottet för omsorgs förslag till beslut**

Utskottet för omsorg föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att höja maxtaxan till en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet.

Förslag till beslut

Att utskottet föreslår kommunstyrelsen att höja maxtaxan till en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet.

Sammanfattning

Under många år har högsta avgift som kommunerna fått ta ut för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende uppgått till en tolfedel av 0,48 gånger prisbasbeloppet, vilket idag är 1 772 kr/månad.

Riksdagen antog i december 2015 regeringens budgetproposition. I beslutet ingick en höjning av den avgift kommunerna får ta för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende. Lagen trädde i kraft 2016-07-01. Det innebär att kommunerna högst får ta ut en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet, vilket idag skulle innebära 1 991 kr/månad, en höjning med ca 200 kr/månad. De personer som skulle komma i fråga för en höjning är de som idag redan betalar max.

Justerare

 exp 160812/1h
 Kommunstyrelsen

Utdragsbestyrkande

Beslut (9)

§ 144

Dnr RD 2016/92

Vård och Omsorgscollege

Direktionens beslut

1. Dalarnas Kommuner och Landstinget Dalarna rekommenderas ingå nytt treårigt samverkansavtal om Vård och Omsorgscollege Dalarna, för att säkerställa och utveckla det regionala samarbetet avseende vård och omsorg i Dalarna.
2. Finansieringen av Vård och Omsorgscollege Dalarna fördelas mellan samtliga dalakommuner enligt befolkningsunderlag(2014.11.01), se bilaga, och landstinget Dalarna bär arbetsgivaransvaret för den regionala samordnaren samt står för kostnader för kontor, dator, telefoni.

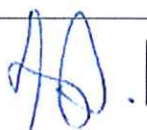
Sammanfattning av ärendet

2008 ansökte länets kommuner och Landstinget Dalarna om certifiering och medlemskap i Vård och Omsorgscollege(VOC). Fram till 2014 fanns en regional samordnare anställd på 50%, finansierad genom projektmedel. Sedan några år står VOC Dalarna utan regional samordnare efter att kommunerna sagt nej till den föreslagna finansieringsmodellen. Det har inneburit att det regionala samarbetet successivt upphört och att den regionala styrgruppen i VOC Dalarna upplösts. Trots att det inte funnits någon regional samverkan har kommunerna gemensamt fortsatt att betala de årliga medlems- och certifieringsavgifterna till det nationella VOC. Den 31 december i år löper Dalarnas certifiering och medlemskap i VOC ut. Under hösten 2015 har representanter för arbetsgivare och utbildningsanordnare i Dalarna uttryckt en frustration över avsaknaden av regionalt samarbete, särskilt som utmaningarna inom kompetensförsörjningen är stora och behovet av samverkan är större än någonsin. I oktober 2015 tog Landstinget Dalarna och Region Dalarna initiativ till ett försöka att mobilisera nytt engagemang för det regionala samarbetet mellan skola och arbetsliv inom vård och omsorg i Dalarna. Efter dialog med aktörer i Dalarna och runt om i landet samlades en regional interrimstyrgrupp bestående av offentliga arbetsgivare, fack, utbildningsanordnare och Region Dalarna.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2016-05-06 i ärendet

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Samverkansavtal mellan parterna inom regionalt Vård- och omsorgscollege i Dalarna

Bakgrund

Vård- och Omsorgscollege(VO-College) är en samverkansform mellan utbildare och arbetslivet inom vård och omsorg.

Inom VO-College samverkar Region Dalarna, Landstinget Dalarna(huvudman), kommuner, utbildningsanordnare, privata vård- och omsorgsgivare, fackliga organisationer och arbetsförmedling. Syftet är att höja kvaliteten och attraktiviteten inom utbildningarna och arbetslivet och samarbeta för en väl avvägd matchning mellan behov av och tillgång till kompetent arbetskraft.

Åtaganden

Parterna i detta avtal tar på sig ett ansvar att vara representerade och engagerade i den lokala styrgruppen för VO-College och gemensamt ansvara för utveckling och uppföljning av ett regionalt VO-College utifrån den gemensamma ansökan. Samarbetsavtalet innebär inga bindande åtaganden utöver detta.

Bindande avtal

Samarbetet mellan parterna i detta avtal, som är bindande, ska ske med utgångspunkten att tillsammans driva ett regionalt förankrat samarbete. Överenskommelsen bygger på ömsesidigt förtroende mellan parterna.

Avtalsperiod

Avtalet gäller för perioden 2016-07-01 till 2019-06-30. Avtalet går inte att säga upp under avtalsperioden.

Tvist och ändringar i avtalet

Eventuella tvister löses i samförstånd, internt inom samarbetet för regionalt VO-College. Ändringar och tillägg i avtalet görs genom en skriftlig handling som undertecknas av parterna.

Utvärdering

Åtagandena i detta avtal utvärderas tillsammans med övriga områden inom VO-College Dalarna i de årliga kvalitetsuppföljningarna för regionalt VO-College samt vid regional återcertifiering.

Detta avtal upprättas i tre exemplar, ett till vardera avtalspart.

Region Dalarna

Kommun: .....

Ort och datum: .....

Ort och datum: .....

Behörig firmatecknare: .....

Behörig firmatecknare: .....

Namnförtydligande: .....

Namnförtydligande: .....

Landstinget Dalarna

Ort och datum: .....

Behörig firmatecknare: .....

Namnförtydligande: .....

Medfinansieringsintyg Vård- och Omsorgscollege Dalarna

Härmed försäkras att kommunen medfinansierar Vård- och Omsorgscollege Dalarna enligt kommunfördelningen nedan. Medfinansieringsintyget avser 2016.07.01 till 2019.06.30.

Medfinansieringen utgörs av kontant insats.

Folkmängden den 1 november 2014

Kommun	Folkmängd	Andel	Kostnad/år
Vansbro	6695	2,40%	9 886 kr
Malung-Sälen	9934	3,57%	14 669 kr
Gagnef	9986	3,58%	14 746 kr
Leksand	15239	5,47%	22 502 kr
Rättvik	10739	3,85%	15 858 kr
Orsa	6816	2,45%	10 065 kr
Älvdalen	7067	2,54%	10 435 kr
Smedjebacken	10693	3,84%	15 790 kr
Mora	20000	7,18%	29 533 kr
Falun	56906	20,43%	84 029 kr
Borlänge	50595	18,16%	74 710 kr
Säter	10865	3,90%	16 044 kr
Hedemora	15081	5,41%	22 269 kr
Avesta	22009	7,90%	32 499 kr
Ludvika	25950	9,32%	38 319 kr
Dalarna	278575	100,00%	411 354 kr

Kommun: .....

Ort och datum: .....

Behörig firmatecknare: .....

Namnförtydligande: .....

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens kultur- och serviceutskott

2016-06-14

Kf §
Ks §
Ksu § 35

Dnr 06 Ks 2016/00097, 031

Upplåtelse av svartfiber och förenklade företagsanslutningar till stadsnätet

Kultur- och serviceutskottet beslutar föreslå kommunstyrelsen

- att priset för upplåtelse av svartfiber styrs av marknadsvillkor och är i dagsläget 1500 kronor/månad för centralorten, 2000 kronor/månad för tätort och 2500 kronor/månad för landsbygd. Moms tillkommer
- att det för tillkommande företagsanslutningarna i en redan stadsnätsansluten fastighet ska kosta 6000 kronor + moms till den befintliga avlämningspunkten samt att det utökade företaget själva får bekosta eventuell vidaredragning till sina lokaler

Sammanfattning

Stadsnätet anses i princip vara avgiftsfinansierat. De stora kostnads-komponenterna är investeringar i kanalisation och noder, men även drift och förvaltning är betydande. På intäktsidan är det anslutningsavgifter, hyror för svartfiber samt intäkter från KO som ska ge kostnadstäckning.

Anslutningsavgifter tas ut av privatpersoner, företag och bostadsrättsföreningar som ansluts till stadsnätet. Anslutningsavgifterna är en engångsavgift, men kan debiteras som en månadsavgift för privatperson.

Svartfiberhyror är avgift som företag betalar om de vill hyra egna fiberpar i stadsnätet, kostnader för dessa styrs av marknadsvillkor. I dagsläget ser priserna för svartfiber ut enligt följande per månad; centralort 1500 kronor, tätort 2000 kronor och landsbygd 2500 kronor. Moms tillkommer

Intäkter från kommunikationsoperatören är den ersättning stadsnätet får för att anslutna hushåll, företag och bostadsrättsföreningar. Ersättningen är avtalad.

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens kultur- och serviceutskott

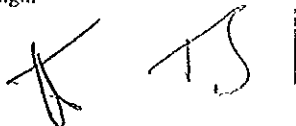
2016-06-14

För bynät som byggs enligt "Dalamodellen" med bidrag från länsstyrelsen och som upphandlar egen kommunikationsoperatör enligt länsstyrelsens villkor, erbjuds att ansluta sig till stadsnätets stamnät för en marknadsanpassad kostnad

Anslutningskostnaden för "Orsamodellen" beräknas och överenskomms från fall till fall eftersom förutsättningarna varierar (kostnaden motsvarar kommunens självkostnad för fiberarbetet)

Det finns ett behov av att förenkla företagsanslutningarna av flera företag i en redan stadsnätansluten fastighet. Projektingenjör stadsnät föreslår i dessa fall att en utökning av anslutning skall kosta 6000 + moms till den befintliga avlämningspunkten samt att det utökade företaget självt för bekosta eventuell vidaredragning till sina lokaler

Justeraendes sign.

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Per-Olof Fillman

Kommunstyrelsen

Kostnadsförslag avseende svartfiber och företagsanslutning

Sammanfattning av ärendet

Stadsnätet anses i princip vara avgiftsfinansierat. De stora kostnadskomponenterna är investeringar i kanalisation och noder, men även drift och förvaltning är betydande. På intäktssidan är det anslutningsavgifter, hyror för svartfiber samt intäkter från KO, som skall ge kostnadstäckning.

Anslutningsavgifter tas ut av privatpersoner, företag och bostadsrättsföreningar som ansluts till stadsnätet. Anslutningsavgifterna är en engångsavgift, men kan debiteras som en månadsavgift för privatperson.

Svartfiberhyror är avgift som företag betalar om de vill hyra egna fiberpar i stadsnätet kostnader för dessa styrs av marknadsvillkor.

Intäkter från kommunikationsoperatören (KO), är den ersättning stadsnätet får för att anslutna hushåll, företag och bostadsföreningar. Ersättningen är avtalad.

För bynät som byggs enligt "Dalamodellen" med bidrag från Länsstyrelsen och som upphandlar egen kommunikationsoperatör (KO), enligt länsstyrelsens villkor erbjuds att ansluta sig till stadsnätets stamnät för en marknadsanpassad kostnad.

Anslutningskostnaden för "Orsamodellen" beräknas och överenskomms från fall till fall eftersom förutsättningarna varierar. (Kostnaden motsvarar kommunens självkostnad för fiberarbetet).

Beslutsunderlag

I dagsläget så ser priserna för Svartfiber ut så här:

Centralort 1 500kr + moms och månad

Tätort 2 000kr + moms och månad

Landsbygd 2 500kr + moms och månad

Anslutningskostnaden för företag ligger idag på 25 000kr +moms

Förslag till beslut

Förslag till beslut Svartfiber är att vi kan fastslå dessa belopp, samt att de regleras enligt branschen(marknaden) för övrigt.

Har även ett förslag till att förenkla företagsanslutningarna av flera företag i en befintligt stadsnätsansluten fastighet. Projektingenjör Stadsnät Per-Olof Fillmans förslag till beslut i dessa fall är att en utökning av anslutning skall kosta 6 000kr + moms till den befintliga avlämningspunkten, samt att det utökande företaget själva får bekosta ev. vidaredragning till sina lokaler.

ORSA KOMMUN

TJÄNSTEUTLÅTANDE

2016-05-30

Dokument nr: OK KS 2016/00097-1, 031

2(2)

Sändlista

[Löpande text]

Hans-Erik Bergman
Tf. Förvaltningschef

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens kultur- och serviceutskott

2016-06-14

Kf §
Ks §
Ksu § 34

Dnr OK KS 2016/00153, 031

Utbyggnadsplan, stadsnät 2017

Kultur- och serviceutskottet beslutar föreslå kommunstyrelsen

- att anta projektingenjör Per-Olof Fillmans förslag till utbyggnadsplanering och takt för stadsnätet 2017

Sammanfattning

För att regeringsmålet 2020 med 90%-ig möjlighet till "Bredband" ska kunna uppnås för våra 6750 kommuninnevägnare (enligt SCB Q3-2015) fördelat på antal hushåll i kommunen som är 3210 st (enligt SCB 2015) så behöver vi ha en utbyggnadstakt på 723 hushåll/år fram till kvartal 4 2019, för att nå regeringsmålet, 90% av 3210 blir då 2889 hushåll.

Beslutsunderlag

Förslag på planeringen under 2017 ser ut som följer;
Kvartal 1, enbart några ströinstallationer (40 anslutningar)
Q2-Q4, slutinstallationer på de områden som bereds 2017 (1215 möjliga anslutningar, 219 anslutningar på avtal)
Uppsamlingsinstallationer (från 2016, ca 41 intresse)

Nybyggnationer:

Stackmora (175 fastigheter passerade, 46 fastigheter med avtal)
Slättberg (135 fastigheter passerade, 12 fastigheter med avtal)
Lisselhed/Holen väst (245 fastigheter passerade, 53 fastigheter med avtal)
Oljonsbyn (276 fastigheter passerade, 56 fastigheter med avtal)
Hansjö (330 fastigheter passerade, 38 fastigheter med avtal)
Nederberga-Björken (54 fastigheter passerade, 14 fastigheter med avtal)

Förslaget gällande utbyggnadsplanering och takt inför 2017 är befogad då kommunens stadskärna nu är avklarad, när vi inför 2017 ska fortsätta lite på sidan om centrum så blir takten långsammare, dock inte ytmässigt.

Justerandes sign.

 TS

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Per-Olof Fillman

Kommunstyrelsen

Utbyggnadsplan Stadsnät 2017

Sammanfattning av ärendet

Utbyggnadsplan och utbyggnadstakt inför 2017

För att regeringsmålet 2020 med 90%-ig möjlighet till "Bredband" skall kunna uppnås för våra 6750 kommuninnevånare (enl. SCB Q3-2015) fördelat på antal hushåll i kommunen som är 3210st (enl. SCB 2015) så behöver vi ha en utbyggnadstakt på 723 hushåll/år fram till kvartal4, 2019, för att nå regeringsmålet.

Beslutsunderlag

90% av 3210 blir då 2889 hushåll.

Förslag på planeringen under 2017, ser ut som följer:

Kvartal1: enbart några ströinstallationer, (40Anslutningar)

Q2-Q4: slutinstallationer på de områden som bereds 2017 (1215 möjliga anslutningar, 219 anslutningar på avtal)

Uppsamlingsinstallationer (från 2016 ca. 41 intresse)

Nybyggnationer:

Stackmora (175 Fastigheter passerade, 46 Fastigheter med avtal)

Slättberg (135 Fastigheter passerade, 12 Fastigheter med avtal)

Lisselhed/Holen (Väst) (245 Fastigheter passerade, 53 Fastigheter med avtal)

Oljonsbyn (276 Fastigheter passerade, 56 Fastigheter med avtal)

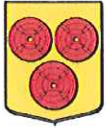
Hansjö (330 Fastigheter passerade, 38 Fastigheter med avtal)

Nedeberga-Björken (54 Fastigheter passerade, 14 Fastigheter med avtal)

Förslag till beslut

Förslag till kommunstyrelsen att fastslå detta beslut gällande utbyggnadsplanering och takt.

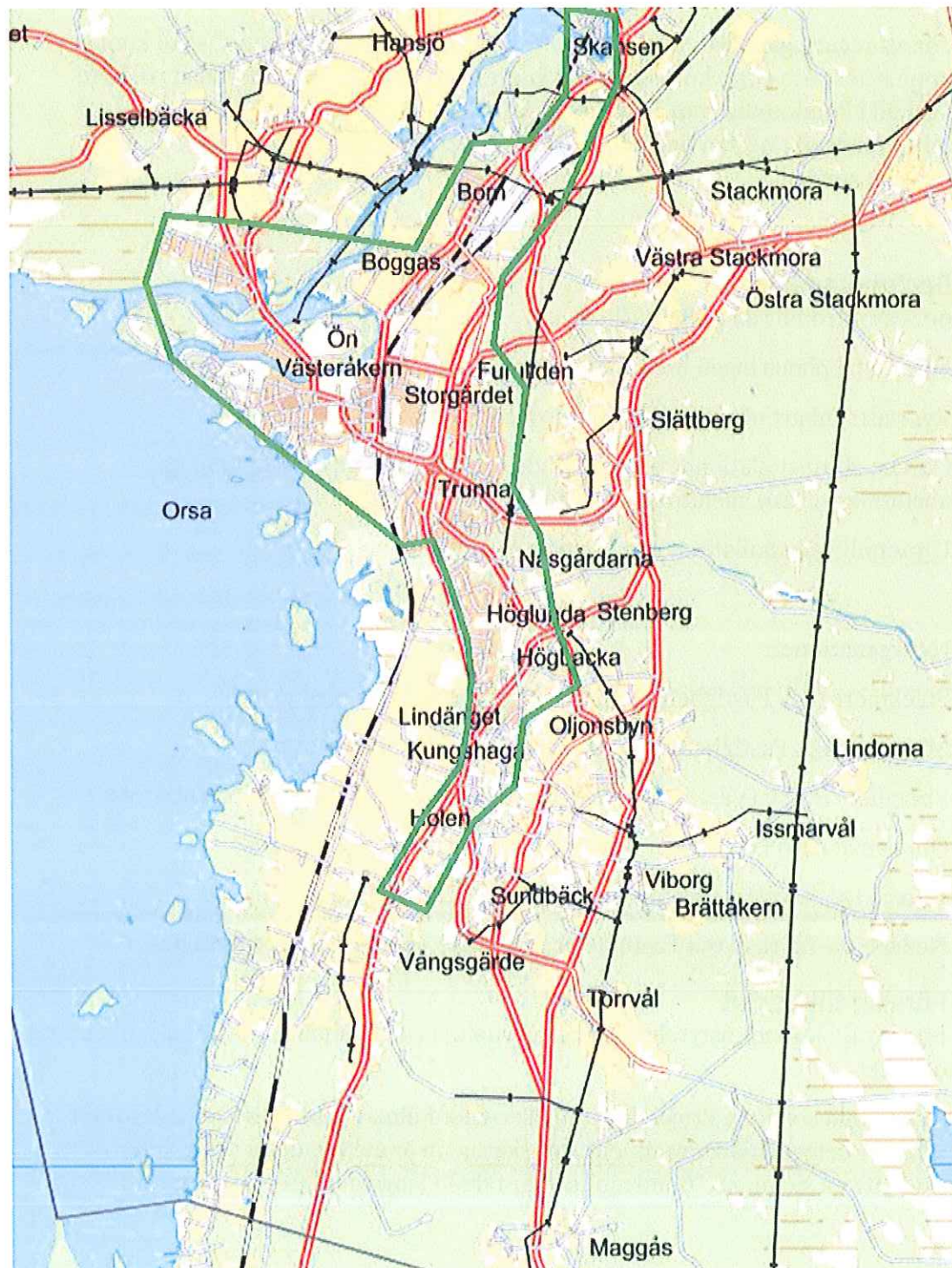
Denna takt som jag, Projektingenjör Per-Olof Fillman lämnar som förslag inför 2017, är befogad då kommunens stadskärna nu är avklarad, nu när vi inför 2017 skall lite på sidan om "Centrum" så blir takten långsammare, dock inte ytmässigt.

Sändlista

[Löpande text]

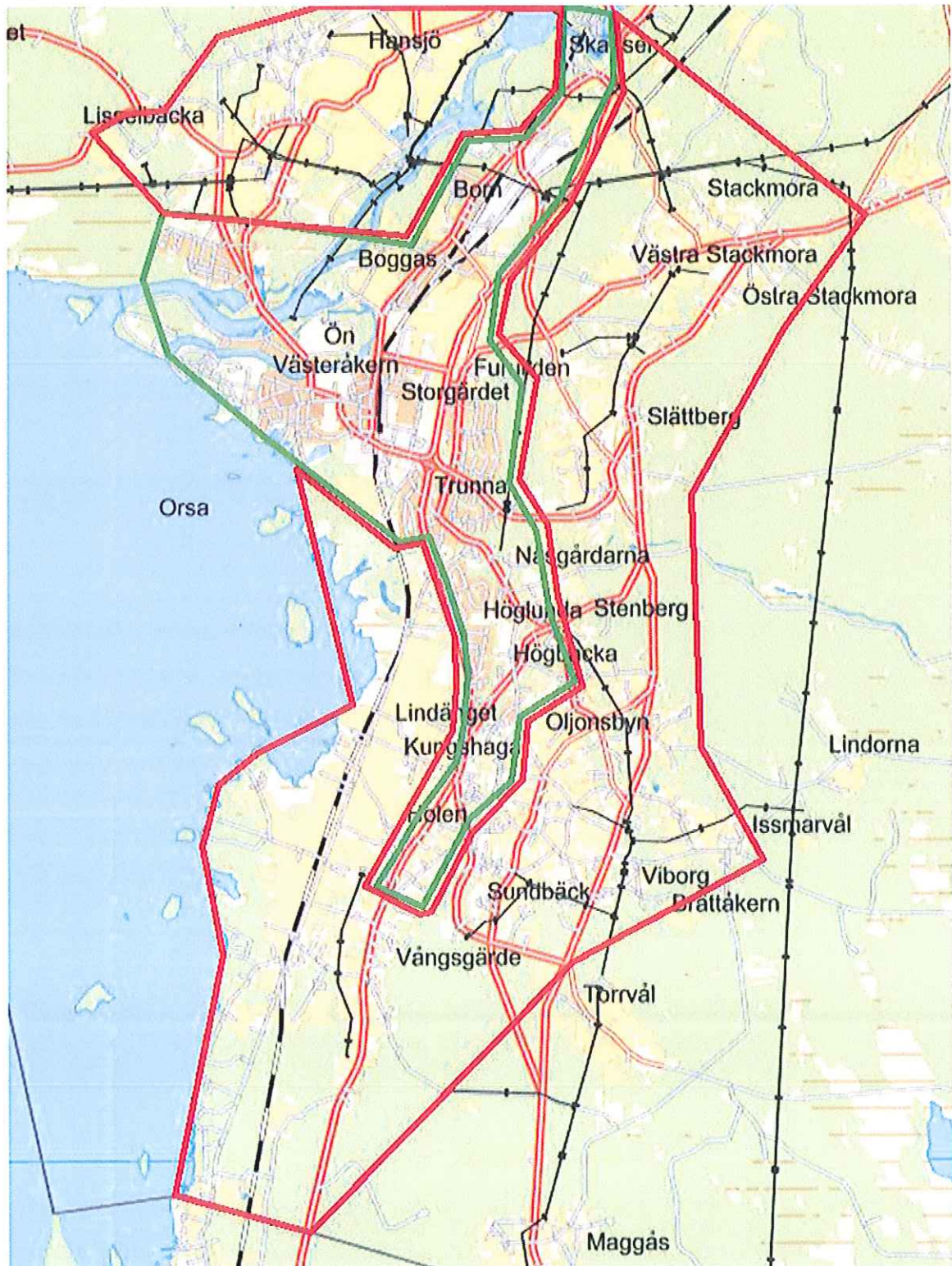
Utbyggnaden 2016 Gröna området, samt Grönklitt (utanför kartbild).

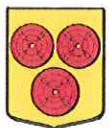

Utbyggnadsplanen 2017, Röda området, Gröna området indikerar 2016.

ORSA KOMMUN

TJÄNSTEUTLÅTANDE

2016-05-30

Dokument nr: OK KS 2016/00153-1, 031

4(4)

Hans-Erik Bergman
Tf. Förvaltningschef

Övergripande målområden

Livskvalitet

Tillväxt

Medarbetare

Ekonomi

VERKSAMHETSMÅL

SERVICE- OCH UTVECKLING

*Mål: Vår upplevda service till medborgare, besökare och intern i organisationen ska öka.
MÅTT: Nöjd medborgarindex NMI ska uppgå till 52, 2017, (NMI 43, 2014, inget resultat ännu för 2016)
Index för bemötande och tillgänglighet externt ska uppgå till 58, 2017 (54, 2014)
Index för bemötande och tillgänglighet internt ska uppgå till 60, 2017 (ingen jämförelse 2014)*

*Mål: Våra medarbetare ska uppfatta sitt arbete som stimulerande.
Mått: Medarbetarindex ska uppgå till minst 75, 2018 (71, 2016)
Resultatet i medarbetarenkäten för organisation för hela kommunen ska uppgå till 60, 2018 (48, 2016)*

*Mål: Våra medarbetare ska ha en så bra hälsa som möjligt.
Mått: Ohälsotallet ska högst uppgå till 5,5 % 2017*

*Mål: Våra prognoser ska vara korrekta för att vara verkliga som verktyg i vårt arbete.
Mått: Utfallet 31 december 2017 får avvika med högst 2 % jämfört med prognosen vid halvårsskiftet.*

LÄRANDE

(siffror i måten tas av utskottet under september)

*Mål: Ökad läsförståelse från x till y
Mått: Resultat på läs och skrivdelarna av nationella proven i ämnet Svenska i åk 3, 6 & 9.
Mål: Att minska resultat skillnaderna mellan pojkar och flickors resultat genom att höja resultat för pojkar från x till y.
Mått: Betygsresultat i åk 6 & 9 samt nationella provresultat i svenska, matematik och engelska i åk 3, 6 & 9.*

*Mål: Ökad närvaro och studiero på lektionerna genom att arbeta strukturerat med relationsskapande och lågaffektivt arbetsätt
Mått: Målet mäts med närvaro statistik samt resultat på Trivsel och Trygghetsenkät alt skolinspektionens elevenkät.*

*Mål: Våra medarbetare ska uppfatta sin arbetsplats som stimulerande.
Mått: Vi ska öka från x till y i medarbetarindex.*

*Mål: Våra medarbetare ska ha en så bra hälsa som möjligt.
Mått: Hälsotalen inom verksamhetsområde lärande ska öka från x till y.*

*Mål: Verksamhetsområde Lärande ska ha en prognossäkerhet med maximalt 2 % differens mellan delårsboksut och årsboksut i förhållande till verksamhetsområdets omslutning.
Mått: Utfallet 31 december 2017 får avvika med högst 2 % jämfört med prognosen vid halvårsskiftet.*

Beslut (12)

Livskvalitet

Tillväxt

Medarbetare

Ekonomi

MILJÖ

Mål: Barnen i våra förskolor och skolor vistas i en hälsosam miljö.

Mått: Antal tillsynsbesök, kontroller och informationsinsatser på förskolor och skolor, st

Mål: Förvaltningen ska aktivt delta i samhällsplanering- en för att åstadkomma en god miljö och hälsa samt en hållbar utveckling.

Mått: Kvalitativ uppföljning av målet om att aktivt delta i samhällsplaneringen.

Mål: Förvaltningen har förtroende hos verksamhetsutövare, medborgare och kommunens övriga förvaltningar.

Mått: Andel verks, som fått en första kontroll inom 6 månader från det de startades, %

Andel e-post som besvarats inom 2 arbetsdagar, %

Andel sökande som anmält/ansökt till miljökontoret och som kontoret skickat bekräftelse till inom 10 arbetsdagar, %

Andel verksamhetsutövare som har fått tillsyn/kontroll av miljökontoret som är nöjda.

Mål: Förvaltningens resor och inköp görs på ett miljömedvetet sätt.

Mått: Kostnader för bränsleförbrukning.

STADSBYGGNADS- KONTOR/BYGG- NADSNÄMND

Mål: Vi ska erbjuda våra uppdragsgivare tjänster av hög kvalitet.

Mått: Andel bygglov som har handlagts på max tio veckor, mål 100%

Andel anmälningar som handlagts på max 4 veckor, mål 100%.

Andel kabelutvisningsom sker inom tre

arbetsdagar, mål 100%

Andel nybyggnadskartor som levereras inom 10

arbetsdagar, mål 100%

Andel utsättning av byggnad inom 5

arbetsdagar, mål 100%

Jämn och tillräcklig kvalitet på kommunens

kartareal, mål 90%

Nivå 3 på AET-avtal

Andel plambesked enl. PBL som kunnat

handläggas på max fyra månader, exklusive

ärenden med förlängd tid, mål 100%

Effektiv Planadministration - Nya

mallar i Public 360

Beslut om bostadsanpassningsbidrag,

mål 70% inom 6 veckor

överprövningar därbesluten går nämnden

emot, mål högst 33%

Mål: Strategisk planering för ett hållbart samhälle

Mått: Belysa gestaltungsfrågorna i detaljplanarbetet

Belysa trygghetsaspekten i detaljplanarbetet

Beskriva hållbarhetsfrågorna i detaljplanarbetet

Delta i strategisk planering

Beskriva buller och säkerhet i detaljplanarbetet

Mål: Upprätta tillsynsplan

Mått: Tillsynsplan ska finnas

Mål: God följksamhet mellan budget och prog-
nos.

Mått: Max 10% avvikelse mellan
budget och prognos

Mål: Säkra en god kompetensförsörjning och
en god arbetsmiljö.

Mått: Erbjudna praktikplatser på förvaltning-
en.

Årlig genomförd medarbetar/arbetsmiljöen-
kät

Mål: Aktuell översiktsplan

Mått: Samråd och utställning av översikts-
plan ska genomföras under 2017.

Mål: Prioritera för att Orsa ska vara en att-
raktiv boende- och turistort.

Mått: Medverka vid kommunstyrelsens
plan-KS minst 2 ggr/år och vid behov initie-
ra planläggning.

Inventera byggbar mark för storfamiljshus.

Senast två månader efter beställning ska
tidsplan för planarbetet meddelas beställa-
ren.

Livskvalitet

Tillväxt

Medarbetare

Ekonomi

OMSORG

Mål: Personer som får insatser inom socialfjärnsten ska känna sig trygga och nöjda med det bemötande och den vård och omsorg som ges.

Mått

Hemtjänsten:

Brukarbedömning, trygghet. Målet är 90%

Brukarbedömning, nöjda. Målet är 90%

Personalkontinuitet, antal personal som en

hemtjänstagare möter under 14 dagar. Målet

är 10 personal

Mycket bra bemötande, förtroende och

trygg. Målet är 50%

Särskilt boende

Brukarbedömning, trygghet. Målet är 90%

Mycket bra bemötande förtroende och

trygg. Målet är 50%

IFO

Nationell brukarundersökning

Mål: Individ- och familjeomsorgen ska arbeta förebyggande och erbjuda tidiga insatser.

Mått: Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 ett år efter avslutad utredning eller insats. Målet är 80%

Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutad försörjningsstöd.

Målet är 80%

Ej återaktualiserade vuxna 21+ med missbruksproblem ett år efter avslutad utredning eller

insats. Målet är 90%

Väntetid i antal dagar från första kontaktillfälle för ansökan vid nybesök till beslut inom

försörjningsstöd. Målet är att 70% ska få beslut inom 14 dagar.

SAMHÄLLE

Mål: Den upplevda tryggheten bland barn och unga skall öka.

Mått: Under 2017 skall behovet av aktiviteter

identifieras och minst fem aktiviteter skall

påbörjas som strävar mot att skapa en trygg

miljö för både flickor och pojkar.

Mått: Andelen flickor och pojkar som deltar

i ungdomenshus bör uppgå till 50% flickor

och 50% pojkar, (målet är att) det skall skilja

maximalt med 10% mellan de två grupperna

Mål: Orsa ska förbättra sin position vad gäller företagsklimat.

Mått: Orsa kommun skall senast 2020 vara

bland de 100 högst rankade i Svenskt Närings-

slivs ranking av företagsklimat

Mått: Bedömningen av kommunens tillämp-

ning av lagar och regler i Svenskt Näringsslivs

ranking ska vara 3,0 i mätningen 2017 och

3,2 i mätningen 2018

Mått: Bedömning av kommunens service till

företagen i Svenskt Näringsslivs ranking ska

vara 2,9 i mätningen 2017 och 3,1 i mät-

ningen 2018

Mål: Arbetslösheten ska minska i Orsa

kommun, i synnerhet bland unga. Arbetslös-

heten hos delgruppen utrikesfödda ska också

minska.

Mått: Andelen öppet arbetslösa i åldern 18-

24 år uppgår till högst 8% (13,2 % för perio-

den 1601 - 1606)

Andelen öppet arbetslösa bland utrikesföd-

da 16-64 år uppgår till högst 25% (28,2 % för

perioden 1601 - 1606)

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens utskott för samhälle

2016-08-30

Kf §

Ks §

Utskottet för samhälle § 45

Dnr

Mål för utskottet för samhälle

Utskottet för samhälle beslutar att föreslå kommunstyrelsen

- att besluta enligt upprättat förslag

Sammanfattning

Utskottet har tidigare vid sammanträden 2016-04-26 och 2016-06-14 diskuterat och arbetat fram målformuleringar som nu har sammanställts av samhällschef Celia Yoshida Ahlin.

_____

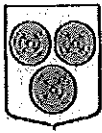
Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

	Verksamhet Samhälle: Målförslag inför 2017
Mål 1	Orsa kommun ska senast 2020 vara bland de 100 högst rankade i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimat
Delmål 1.1	Bedömningen av kommunens tillämpning av lagar och regler i Svenskt Näringslivs ranking ska vara minst 3,0 i mätningen 2017 och minst 3,2 i mätningen 2018
Delmål 1.2	Bedömning av kommunens service till företagen i Svenskt Näringslivs ranking ska vara minst 2,9 i mätningen 2017 och minst 3,1 i mätningen 2018
Mål 2	Den upplevda tryggheten bland barn och unga ska öka.
Delmål 2.1	Under 2017 ska behovet av aktiviteter identifieras och minst fem aktiviteter ska påbörjas som strävar mot att skapa en tryggare miljö för både flickor och pojkar.
Delmål 2.2	Andelen flickor och pojkar som deltar i Ungdomens Hus bör uppgå till 50% flickor och 50% pojkar, målet är att det ska skilja maximalt med 10% mellan de två grupperna
Mål 3	Arbetslösheten ska minska i Orsa kommun, i synnerhet bland unga. Arbetslösheten hos delgruppen utrikesfödda ska också minska.
Delmål 3.1	Andelen öppet arbetslösa i åldern 18-24 år uppgår till högst 8% (12,4 i april 2016)
Delmål 3.2	Andelen öppet arbetslösa bland utrikesfödda 16-64 år uppgår till högst 25% (29,9 i april 2016)

§ 25

OK BUN 2016/00139-3

Målområden i skola, fridshem och förskola läsåret 2016/17

Beslut

Barn- och utbildningsutskottet antar föreslagna målområden för verksamhetsområde Lärande läsåret 2016/17.

Barn- och utbildningsutskottet föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att det långsiktiga målet för verksamhetsområde Lärande fram till läsåret 2019/2020 är att klättra till topp 100 i SKL:s skolranking.

Barn- och utbildningsutskottet antar på sitt septembermöte de siffrsatta nivåerna och yrkar därefter att målområden inklusive siffrsatta nivåer antas av kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen kommer under september månad enligt tidigare beslut att besluta om målområden för respektive verksamhetsområde.

Tidsplan:

Juni: Barn- och utbildningsutskottet beslutar om målområden som ska föreslås Kommunstyrelsen.

September: Barn- och utbildningsutskottet beslutar om procentsnivåer till målen.

September: Kommunstyrelsen fastställer mål och procentsnivåer för respektive verksamhetsområde.

Beslutsunderlag

1. **Ökad läsförståelse från x till y.** Målet mäts med resultat på läs- och skrivdelar av nationella proven i ämnet Svenska i årskurserna 3, 6 och 9.
2. **Att minska resultatskillnaderna mellan pojkar och flickors resultat skolan genom att höja resultaten för pojkarna från x till y.** Målet mäts med betygsresultat i årskurs 6 och 9 samt med nationella provresultat i ämnena svenska, matematik och engelska i årskurserna 3, 6 och 9.
3. **Ökad närvaro och studiero på lektionerna genom att arbeta strukturerat med relationsskapande och lågaffektivt arbetssätt.** Målet mäts med närvarostatistik samt resultat på Trivsel- och trygghetsenkät alternativt skolinspektionens elevenkät.
4. **Ökning i medarbetarindex från x till y och ökade hälsotal inom verksamhetsområde Lärande från x till y.**
5. **Ekonomiskt mål att verksamhetsområde Lärande ska ha en prognossäkerhet med 2 % i maximal differens mellan delårsbokslut och årsbokslut i förhållande till verksamhetsområdets omslutning.**

Su § 144

Målarbete

Utskottet för omsorg lämnar följande verksamhetsmål till kommunstyrelsen.

Verksamhetsmål

Personer som får insatser inom socialtjänsten ska känna sig trygga och nöjda med det bemötande och den vård och omsorg som ges.

Mått

Hemtjänsten:

Brukarbedömning, trygghet. Målet är 90%

Brukarbedömning, nöjda. Målet är 90%

Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar.

Målet är 10 personal

Mycket bra bemötande, förtroende och trygg. Målet är 50%

Särskilt boende

Brukarbedömning, trygghet. Målet är 90%

Mycket bra bemötande förtroende och trygg. Målet är 50%

IFO

Nationell brukarundersökning

Verksamhetsmål

Individ- och familjeomsorgen ska arbeta förebyggande och erbjuda tidiga insatser.

Mått

Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 ett år efter avslutad utredning eller insats.

Målet är 80%

Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat

försörjningsstöd. Målet är 80%

Ej återaktualiserade vuxna 21+ med missbruksproblem ett år efter avslutad utredning eller insats. Målet är 90%

Väntetid i antal dagar från första kontakttillfälle för ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd. Målet är att 70% ska få beslut inom 14 dagar.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Carilla Stenberg

§ 88

OK KS 2016/00175-1

Ansvarsfrihet för Region Dalarnas direktion 2015

Beslut

Utskottet för strategi och utveckling föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att bevilja ansvarsfrihet för Region Dalarnas direktion utifrån föreliggande årsredovisning för räkenskapsåret 2015.

Mikael Thalín (C) anmäler jäv och lämnar sammanträdet under denna punkt.

Sammanfattning av ärendet

Region Dalarna har skickat sin årsredovisning för 2015. Samtliga medlemmar ska också pröva frågan om ansvarsfrihet för direktionen.

Beslutsunderlag

Missiv och protokoll Region Dalarna direktionen, 2016-06-22.
Årsredovisning 2015, Region Dalarna.

Förslag till beslut

Ordföranden yrkar på att bevilja ansvarsfrihet för Region Dalarnas direktion 2015.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på sitt eget yrkande och finner att utskottet bifaller detta.

Sändlista

Kommunfullmäktige

ARBETSINSTRUKTION

LOKALA BROTTSFÖREBYGGANDE RÅDET I ORSA KOMMUN

Rådet är ett samverkansorgan mellan Orsa kommun och närpolisen samt andra aktörer som arbetar brottsförebyggande inom kommunen. Rådet har till uppgift att genomföra och vidareutveckla det brottsförebyggande arbetet. Rådet är ett organ för överläggning, samråd och ömsesidig information mellan aktörer som arbetar brottsförebyggande inom kommunen

1. Syfte och mål

Det lokala brottsförebyggande rådet (BRÅ) i Orsa fungerar som ett nätverk bestående av nyckelpersoner från kommunen, polisen och intresseorganisationer. Syftet med nätverket är att initiera och samordna insatser för att förebygga brott samt att främja säkerhet och trygghet hos invånarna i Orsa kommun. Målet är att få en tryggare kommun med färre brott.

2. Organisation

Det lokala BRÅ i Orsa består av representanter från olika verksamheter i Orsa kommun. BRÅ kan föreslå insatser kring nya projekt, arbetsområden och insatser samt följer upp det brottsförebyggande arbetet.

3. Sammansättning

Kommunstyrelsen utser politiska representanter till BRÅ, så som en ordförande samt en representant från majoritet och en från opposition som representerar utskotten för Lärande och Omsorg.

BRÅ består förutom ovan angivna, kommunchefen, verksamhetschefer från Lärande, Omsorg och Samhälle, ungdomssamordnaren, beredskapssamordnaren, representant från bla polisen, räddningstjänsten, brottsofferjouren, företagarna lokalt samt det kommunala bostadsbolaget (OBAB/OLAB).

Ordförande

Kommunstyrelsen utser ordförande i BRÅ.

Sekreterare

Beredskapssamordnaren är sekreterare i BRÅ. Ersättare för sekreteraren är ungdomssamordnaren.

Beslut (15)

Avsägelse av uppdrag

Rosanna THYREN

må 2016-09-05 10:59

Till: Camilla Staberg <camilla.staberg@orsa.se>;

Härmed avsäger jag mig uppdraget som ordinarie ledamot i utskottet för Samhälle.

Hälsningar Rosanna Thyren Centerpartiet

Beslut 15.

Avsägelse av uppdrag

Jan Lovén

må 2016-08-29 19:55

Till: Camilla Staberg <camilla.staberg@orsa.se>;

Hej Camilla!

Härmed avsäger jag mig uppdraget som ersättare i Utskottet för samhälle!

Med vänlig hälsning

Jan Lovén

Centerpartiet

Beslut (16.)

§ 16

OK KS 2016/00033-1

Avsägelse av uppdrag och fyllnadsval

Beslut

Godkänner avsägelsen från Vanja Difs (C).

Fyllnadsval till kommunstyrelsen återkommer vid nästa ärende.

Sammanfattning av ärendet

Vanja Difs (C) har avsagt sig sina uppdrag som ledamot i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen och som **ersättare i kommunstyrelsens socialutskott.**

Länstyrelsen utser en ny ledamot i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Avsägelse, 2015-12-17.

Sändlista

Vanja Difs

Avsägelse ordinarie ledamot utskottet för lärande

Beslut 17

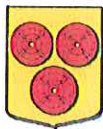
Liselott Länsmans

to 2016-09-01 11:08

Till: Camilla Staberg <camilla.staberg@orsa.se>;

Avsäger mig härmed uppdraget som ordinarie ledamot i utskottet för lärande.
Liselott Länsmans

Skickat från min iPad

Beslut (17)

§ 15

OK KS 2016/00032-1

Avsägelse av uppdrag och fyllnadsval

Beslut

Godkänner avsägelsen från Anders Ors (C).

Fyllnadsval till nämnd och kommunstyrelse återkommer vid nästa ärende.

Sammanfattning av ärendet

Anders Ors (C) har avsagt sig sina uppdrag som ersättare i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen, ersättare i gemensamma gymnasienämnden samt ersättare i kommunstyrelsen barn- och utbildningsutskott.

Länsstyrelsen utser en ny ersättare i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Avsägelse, 2015-11-17.

Sändlista

Anders Ors

Info nr. 2

Regional indelning

– tre nya län

Delbetänkande av Indelningskommittén

Stockholm 2016

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2016:48

Sammanfattning

Dagens länsindelning är i de flesta fall flera hundra år gammal. Redan år 1957 pekade Riksdagens revisorer på att länen inte längre framstod som naturligt avgränsade administrativa enheter och allt sedan dess har utredning efter utredning pekat på att den nuvarande länsindelningen har spelat ut sin roll och att en reformering av den regionala samhällsorganisationen är angelägen.

Under de senaste decennierna har dock tre större ändringar i länsindelningen genomförts. År 1968 lades Stockholm stad och Stockholms län samman till ett nytt län, Stockholms län. 1997 slogs Kristianstads och Malmöhus län samman till Skåne län och året efter, 1998, lades Göteborgs och Bohus, Älvsborgs samt Skaraborgs län samman till Västra Götalands län. De i dag största länen har således redan genomfört en indelningsreform. Över hälften av Sveriges befolkning bor i dessa tre län, medan mindre än hälften, bor i 18 län.

Länsgränser är administrativa gränser, tänkta att avgränsa den statliga förvaltningens och landstingens verksamhet. I dag är det dock enbart länsstyrelserna av de statliga myndigheterna som har länet som indelningsgrund. De flesta andra statliga myndigheter med en regional organisation har en regional indelning med mellan fem och åtta regioner. En del färre, andra något fler. Vid en jämförelse mellan statliga myndigheters indelning kan konstateras att dessa indelningar skiljer sig åt och att det i princip inte är någon som är den andra lik. Myndigheterna har organiserat sig utifrån det egna perspektivet och den egna verksamhetens förutsättningar utan att tillräcklig hänsyn tagits till effekterna för den samlade statliga förvaltningen på regional nivå.

Staten är således både asymmetrisk och fragmenterad i sin regionala indelning. Även landstingens två största verksamhetsområden, hälso- och sjukvård samt regionalt tillväxtarbete, är i viss mån regionaliserat. Landstingen samverkar i sex sjukvårdsregioner

och i varje sjukvårdsregion finns en samverkansnämnd vars uppgift bland annat är att inom regionen, i vilket flera landsting ingår, samordna högspecialiserad vård. En viktig del av det regionala tillväxtarbetet sker i de åtta så kallade NUTS-II-områdena och i varje sådant område fördelas medel från bland annat Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden.

Fördel storstadsregionerna

Den kraftiga obalansen i den regionala samhällsorganisationen har gett Stockholm, Skåne och Västra Götaland fördelar genom att man har stora administrativa resurser och en kunskapsmässig plattform vid såväl regionala som nationella prioriteringsdiskussioner.

Dessa län kan därför i kraft av sin planeringskapacitet ta fram genomarbetade underlag som är väl anpassade till de beslutsprocesser som till exempel Trafikverket eller andra myndigheter har. Genom en god lokal och regional kännedom och ett faktamässigt övertag vid diskussioner om till exempel byggandet av vägar och järnvägar kan den starka regionen övertygande och proaktivt göra analyser som illustrerar varför de egna förslagen är de mest lämpliga och lönsamma. Det finns också en storleksmässig obalans när det gäller fördelningen av nationella forskningsresurser samt projektmedel från EU. Undersökningar visar att forskningsmedlen från Vinnova, EU:s ramprogram, Tillväxtverket och Energimyndigheten som fördelas i konkurrens mellan europeiska regioner och länen i Sverige till 82 procent har gått till Stockholms, Skånes och Västra Götalands län och forskningsmiljöer i Östergötland och Uppsala. Endast 18 procent fördelades i övriga Sverige. Det är tydligt att det är de redan starka länen som drar det längsta strået.

Det förslag vi nu presenterar utgår från att vi anser att det för framtiden finns möjlighet att skapa sex starka län som alla, i ökad global konkurrens och inom den europeiska integrationen, kan bidra till nationell tillväxt och lokal välfärd. Dessa landsting blir också starka nog att fungera i en ändamålsenlig regional samhällsorganisation tillsammans med länsstyrelser och centrala statliga myndigheter. Sveriges regionala indelning är viktig för möjligheterna att skapa tillväxt och därmed förutsättningar för likvärdig välfärd i hela landet.

En ändamålsenlig samhällsorganisation

För stora delar av såväl statens som landstingens regionala verksamheter är dagens län inte längre utgångspunkten – så som det en gång var tänkt. Vår bedömning är att ett första steg i att samordna staten regionalt är att relevanta statliga myndigheter med en regional indelning koordineras med den nya läns- och landstingsindelningen. Med detta läggs grunden för en samhällsorganisation som utgår från behovet av samverkan för utveckling och hållbar tillväxt. Vi anser att de statliga myndigheter som främst är relevanta för en samordnad regional indelning är de som

- har särskilt betydelse för samverkan kring det regionala utvecklingsansvaret och för den regionala utvecklingen i länen,
- har tydliga kopplingar till landstingens och kommunernas verksamheter, eller
- har tydliga kopplingar till länsstyrelsernas verksamheter.

Vi avser att i slutbetänkandet återkomma till frågan om vilka statliga myndigheter som bör ha en samordnad regional indelning. Dock kan konstateras att en samordnad regional indelning är av särskild vikt gällande de myndigheter där det regionala självstyret gör prioriteringar och fattar beslut om användningen av statliga medel i myndigheternas budgetar. Detta rör bland annat Trafikverket, Tillväxtverket och ESF-rådet.

Det räcker dock inte att skapa enhetlighet i statliga myndigheters regionala indelning. Även den statliga verksamheten måste samordnas regionalt. Staten är organiserad vertikalt, i stuprör, med olika specialiserade sektorsmyndigheter. Specialiseringen och avgränsning av sakområden är nödvändig för att myndigheterna ska kunna hålla hög kompetens och ha en effektivitet i verksamheten. Men specialiseringen har också avigsidor då allt fler samhällsfrågor rör flera sakområden. Specialiseringen kan också skapa svårigheter i samverkan med kommunerna och det regionala självstyret vars uppdrag är horisontellt och omfattar flera samhällsområden. Behovet av samverkan mellan olika statliga myndigheter för att kunna göra en helhetsanalys och behovet av att göra avvägningar mellan olika sektorsintressen blir allt större.

Länsstyrelserna är de enda statliga myndigheter som i likhet med den kommunala sektorn har ett horisontellt uppdrag med en rad olika verksamhetsområden. Länsstyrelserna har också i uppdrag att samordna staten regionalt och att göra tvärsektoriella avvägningar mellan statliga sektorsintressen och vår bedömning är att länsstyrelsernas uppdrag att samordna staten regionalt bör förtydligas och förstärkas. Länsstyrelsernas roll i det regionala tillväxtarbetet bör förtydligas och vi avser att återkomma till dessa frågor i vårt slutbetänkande.

Mer resursstarka län och landsting

För att trygga en tillväxt i hela landet, och därmed också skapa förutsättningar för en levande landsbygd, krävs en samhällsorganisation som i ökad omfattning möjliggör en positiv utveckling även utanför storstadsområdena. Flera utredningar har pekat på att Sverige måste forma en samhällsorganisation som kan förbättra förutsättningarna för att behålla och utveckla globalt konkurrenskraftiga arbetsmarknader, inte bara i de tre storstadsområdena utan på flera platser i landet. Detta är en av de stora tillväxtutmaningarna.

Det kräver en indelning av Sverige som gör det möjligt att skapa flera resursstarka län och landsting som får ökad planeringskapacitet, bättre villkor för inomregional planering och organisatoriska förutsättningar för att överbrygga nationella planeringsstuprör.

Vi har därför i vårt indelningsarbete haft fyra utgångspunkter för en ny indelning i län och landsting. Dessa utgångspunkter är:

Jämnstarka län och landsting

Vi har strävat efter att åstadkomma mer jämnstarka län och landsting vilket innebär att befolkningens storlek är viktig eftersom det handlar om skatteunderlag och ekonomisk bärighet för att kunna möta befolkningens behov och förväntningar samt framtidens utmaningar.

Kapacitet att bygga strukturer för regional utveckling

De nya länen och landstingen ska ha tillräcklig kapacitet för att kunna bygga strukturer för regional utveckling. Det handlar om att kunna upprätta, vidmakthålla och utveckla forskningsmiljöer och kompetenscentra, att kunna fördela resurser och genomföra nödvändiga investeringar.

Förmåga att ansvara för det regionala hälso- och sjukvårdssystemet inklusive regionsjukvården

De nya länen och landstingen ska ha tillräcklig förmåga att själva kunna ansvara för hälso- och sjukvårdssystemet. Även med väsentligt färre län kommer samverkan mellan sjukvårdshuvudmännen och staten att vara nödvändigt.

Utgå från befintliga samverkansmönster

Vi bygger vidare på de samverkansmönster som har vuxit fram inom olika samhällsområden. Även om dessa samarbeten inte bygger på en gemensam identitet så har de ofta en stor betydelse för möjligheterna att samlas kring en gemensam agenda och mobilisera utvecklingskraft. Dessa samarbetsmönster är ofta förankrade i befolkningen och kan därmed skapa legitimitet för en ny länsindelning.

Demokrati och legitimitet

Ett grundläggande krav på ett demokratiskt styrelseskick är att det ska vara överskådligt så att medborgarna har möjlighet att förstå var beslut fattas, möjlighet att påverka processen samt möjlighet att utkräva ansvar av de valda representanterna. Ett svårbegripligt och svårgenomträngligt system kan därför försvaga legitimiteten för den regionala demokratin. Att samla verksamheterna och uppgifterna som i dag beslutas av indirekta politiska organ i ett direktvalt landsting innebär möjligheter för en förstärkning av demokratin. Det ger också möjlighet att utveckla samverkan med olika intresseorganisationer och civilsamhället.

En indelning i sex län

För att ta vara på hela landets resurser och skapa förutsättningar för utveckling och tillväxt i hela landet är vår bedömning att sex regioner skapar en sådan utvecklingskraft att tillväxt kan ske i hela landet. En indelning i sex län och landsting ger möjligheter för alla delar i de nya länen både att utvecklas och att få del av den gemensamma utvecklingen samt bidra till den nationella tillväxten och den lokala välfärden.

Detta handlar, som nämnts, inte främst om sammanslagningar av län och landsting. Lika viktigt som att skapa resursstarka län och landsting är det att skapa en regional samhällsorganisation där statliga myndigheter kan ha en gemensam indelning med de nya länen och landstingen vilket i sin tur ger ökad styrka i arbetet med såväl regionalt tillväxtarbete som hälso- och sjukvård.

Utifrån ett strikt arbetsmarknadsperspektiv hade ett alternativ varit att satsa på nuvarande tre starka regioner och föreslå en ny regional samhällsorganisation utifrån dessa. Vi har inte valt att föreslå en sådan indelning, som skulle leda till en ännu större regional obalans. Vi föreslår i stället en indelning med en stark region mellan Stockholm och Västra Götaland, ett Svealand bestående av Gävleborg, Dalarna, Uppsala, Örebro, Västmanland och Södermanland. På motsvarande sätt föreslår vi en stark region mellan Stockholm och Skåne bestående av Östergötland och länen i Småland. I den norra delen av landet föreslås en sammanslagning av de fyra nordligaste länen. Därmed uppnås en tillräcklig styrka för ett effektivt regionalt utvecklingsarbete i norr. En indelning av Sverige i mer jämnstarka län och landsting med verklig förmåga att fullgöra sina uppdrag. På detta sätt skapas förutsättningar att bygga strukturer för regional utveckling och mer jämlika förutsättningar att ta ansvar för hälso- och sjukvård.

Förslag på tre indelningsändringar

Detta förslag på indelning av Sverige i sex län och landsting bygger på våra direktiv, våra utgångspunkter samt den dialog vi har haft med politiska företrädare för länen. Enligt våra direktiv ska vi lämna vårt slutbetänkande senast den 31 augusti 2017 för ett ikraftträdande 2023. Om vi finner att det är möjligt att genomföra

en eller flera indelningsändringar som kan träda i kraft den 1 januari 2019 ska vi lämna ett delbetänkande senast den 30 juni 2016.

I detta delbetänkande lämnas sådana förslag som, för landstingens del, kan träda i kraft den 1 januari 2019. Vi har fört dialog med politiska företrädare i de berörda länen. I länen finns olika uppfattningar om såväl reformen som helhet som om tidpunkten för ikraftträdandet. I vissa län finns en bred parlamentarisk majoritet för en indelningsändring och en stark önskan om ett ikraftträdande 2019. I vissa län finns tveksamheter kring om ett ikraftträdande bör ske 2019 eller 2023. En aspekt som berörts är de utmaningar det innebär att bedriva en effektiv verksamhet i en organisation som under lång tid vet att man kommer vara föremål för förändringar. Många har också lyft fram den problematik som det kan innebära att verksamheten under lång tid leds av indelningsdelegerade. Vi bedömer som helhet att det finns en acceptans i de berörda länen för en indelningsändring med ikraftträdande 2019. I samtliga föreslagna nya län har diskussioner och också försök till olika regionbildningar föregått det förslag som vi nu lägger. Vi föreslår nedanstående tre indelningsändringar och kommer att återkomma till återstående nya län i vårt slutbetänkande.

Norrlands län

Vi föreslår en sammanläggning av de fyra nordligaste länen, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län och landstingen i dessa län. Därmed uppnås en tillräcklig styrka för att ansvara för sjukvården i landstinget och resurser för ett effektivt regionalt utvecklingsarbete. Länen är relativt glest befolkade och för att få tillräcklig kraft i det nya länet blir det med nödvändighet ett stort geografiskt område. Här har således avvägningar gjorts mellan å ena sidan resursstyrka och å andra sidan geografisk storlek.

Svealands län

Vi föreslår ett bildande av Svealands län bestående av dagens Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län. De kan då utgöra en stark samarbetspart till bland

annat Stockholms län. Samverkan kring bland annat kollektivtrafik och transportinfrastruktur underlättas av att hanteras av två parter i stället för i dagens indelning. Detta område har inom hälso- och sjukvårdsområdet länge samverkat inom ramen för den något större Uppsala-Örebro sjukvårdsregion.

Västra Götalands län

Vi föreslår att dagens Västra Götalands län och Värmlands län läggs samman i ett nytt Västra Götalands län. Detta knyter samman näringslivet runt Väneren och bygger vidare på befintliga samarbeten samt ger förutsättningar för ett gemensamt samarbete med Norge.

Länsstyrelser i de föreslagna länen

En ändrad länsindelning innebär även en ändrad organisation för länsstyrelserna. Färre länsstyrelser innebär även större länsstyrelser med ansvar för en större yta och bättre förutsättningar för att bedriva en effektiv och likvärdig verksamhet. Länsstyrelsernas uppgifter, dels i det regionala tillväxtarbetet och dels att samordna staten på regional nivå bör utvecklas.

Respektive ny länsstyrelse ska ansvara för länsstyrelsernas uppgifter i det nya länet. Det innebär att vissa uppgifter som tidigare varit koncentrerade till andra länsstyrelser förs till de nya länsstyrelserna när dessa bildas.

Ikraftträdande

De föreslagna ändringarna i länsindelningen ska träda i kraft den 1 januari 2018. Den förändrade landstingsindelningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.